УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ
Број: 10/3.1170/21
Датум: 27-04-2021

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ

о пријављеним кандидатима за избор наставника и сарадника у звање

I. ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке: Универзитет у Бањој Луци, Сенат Универзитета Број:02/04-3.404-21/21 од 25.02.2021. године

Ужа научна/умјетничка област: Очување генетичких ресурса

Назив факултета: Пољопривредни факултет

Број кандидата који се бирају 1(један)

Број пријављених кандидата 2(два)

Датум и мјесто објављивања конкурса: 24.03.2021. године у дневном листу "Глас Српске"

Састав комисије: а) Др Борут Босанчић, доцент, Универзитет у Бањој Луци, Пољопривредни факултет, ужа научна област Биометрика, предсједник;

б) Др Грујица Вицо, ванредни професор, Универзитет у Источном Сарајеву, Пољопривредни факултет Источно Сарајево, ужа научна област Економика пољопривреде, члан;
в) Др Марина Антић, доцент, Универзитет у Бањој Луци, Институт за генетичке ресурсе, ужа научна област Очување генетичких ресурса, члан.

Пријављени кандидати

1.Др Јелена Никитовић, виши асистент Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци

2.Проф. др Божо Важић, редован професор Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

Први кандидат

а) Основни биографски подаци:

Име (име оба родитеља) и презиме:	Јелена (Горана, Синиша) Никитовић
Датум и мјесто рођења:	24. мај 1981., Бихаћ
Установе у којима је био запослен:	Универзитет у Бањој Луци, Пољопривредни факултет Институт за генетичке ресурсе, Чистоћа АД Бања Лука; Пољопривредни институт Републике Српске; Градска управа Бања Лука
Радна мјеста:	Виши асистент; Истраживач виши сарадник; Референт за маркетинг и анализу тржишта секундарсних сировина; Стручни сарадник; Волонтер
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима:	Комора инжењера пољопривреде Републике Српске Замјеник координатора радне групе Животињски генетички ресурси

б) Дипломе и звања:

Основне студије	
Назив институције:	Универзитет у Бањој Луци Пољопривредни факултет Бања Лука
Звање:	Дипломирани инжењер пољопривреде (предболоњски студиј)

Мјесто и година завршетка:	Бања Лука, 2005. год.
Просјечна оцјена из цијелог студија:	7,34
Постдипломске студије:	
Назив институције:	Универзитет у Бањој Луци Пољопривредни факултет Бања Лука
Звање:	Магистар пољопривредних наука
Мјесто и година завршетка:	Бања Лука, 2013. год.
Наслов завршног рада:	Метаболички профил високомлијечних крава у зависности од физиолошког статуса, географског подручја и исхране
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Магистар пољопривредних наука
Просјечна оцјена:	8,22
Докторске студије/докторат:	
Назив институције:	Универзитет у Бањој Луци Пољопривредни факултет Бања Лука
Мјесто и година одбране докторске дисертација:	Бања Лука, 2020. год.
Назив докторске дисертације:	Фенотипска и генотипска карактеризација босанског оштродлаког гонича-барака
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Доктор пољопривредних наука (ужа научна област очување генетичких ресурса)
Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање, година избора)	Одлуком Наставно-научног вијећа Пољопривредног факултета у Бањој Луци број 02/04-3.4139-100/15 од 24.12.2015. године изабрана је у звање вишег асистента у области Очување генетичких ресурса; Одлуком научног вијећа Института за генетичке ресурсе број 22-211.3.2./19 од 01.04.2019. године стекла је звање истраживач-виши сарадник; Одлуком Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске број 19.02/612-8-1/21 од 08.02.2021. године стекла је звање научни сарадник.

в) Научна/умјетничка дјелатност кандидата

Радови прије посљедњег избора/реизбора *(Навести све радове сврстане по категоријама из члана 19. или члана 20.)*

Оргинални научни рад у научном часопису националног значаја (члан 19/9), (6 бодова)

1. **Никитовић Ј.**, Прачић Н., Омановић Х. (2015). Енергетски статус лактирајућих крава сименталске пасмине са различитих географских подручја. Радови пољопривредно-прехрамбеног факултета, Универзитет у Сарајеву, год. LX, број 65/1, 67-80. **(6 x 100 = 6 бодова)**
2. **Никитовић Ј.**, Прачић Н., Омановић Х., Вилић Х. (2015). Прилог истраживању параметара протеинског статуса као дијела метаболичког профила високомлијечних крава. Радови пољопривредно-прехрамбеног факултета, Универзитет у Сарајеву, год. LX, број 65/1, 81-94. **(6 x 0,75% = 4,5 бодова)**

Научни рад на скупу националног значаја штампан у зборнику извода радова (члан 19/18), (1 бод)

3. **Никитовић, Ј.** 2006. Нормирање оброка товне јунади. IV симпозиј пољопривреде, ветеринарства, шумарства и биотехнологије, Зеница, 21-23. септембар-рујан; 2006. Књига кратких садржаја, 39.

Радови послије последњег избора/реизбора

(Навести све радове, дати њихов кратак приказ и број бодава сврстаних по категоријама из члана 19. или члана 20.)

Оргинални научни рад у научном часопису међународног значаја (члан 19/8), (10 бодова), укупно 23 бодова

1. Ždralić, T., Lalović, M., **Nikitović, J.** (2019). The correlative relationship of the mass egss and traits of eggs quality of light line hybrids. *Agriculture and Foresty 65* (1), 185-190, doi : 10.17707/ AgricultForest. **(10x100% = 10 бодова).**

Иако се производне особине и даље сматрају главним показатељима за израчунавање индекса производње, произвођачи морају све више узимати у обзир квалитет јаја да би задовољили потражњу потрошача. Квалитет јаја постаје важан фактор, који у великој мјери зависи од пласмана производа на тржиште, а самим тим и економског успјеха производње. То значи да треба обратити посебну пажњу на квалитет јаја (висина јаја, дужина и ширина јаја, индекс облика јаја, чистоћа и боја љуске, боја жуманцета).Због тога је рад ставио нагласак на међусобне корелацијске везе и зависности између посматраних особина хибрида Isa Browen током три старосна периода кокоши носилица. Праћењем ових показатеља и утврђивањем корелацијске повезаности ових карактеристика омогућава се боља процјена експресије генетског потенцијала појединих хибрида на приватном имању у близини Сарајева, Босна и Херцеговина.

2. Ždralić, T., **Nikitović, J.** (2019). Correlation between the mass and characteristics of egg structure in different age groups of laying hens. *Agriculture and Foresty* 65(4), 151-159, doi: 10.17707/ AgricultForest. **(10x100% = 10 бодова).**

Да би се утврдила карактеристична структура потрошачких јаја хибрида лагане линије Isa Brown и повезаност између масе јаја и испитиваних карактеристика, истраживање је проведено на јајима узетим са приватног газдинства "Пољопром" у Војковићима. Јаја су узета из три периода производног циклуса, 20., 28. и 48. недеље старости кокоши носилица. У тим периодима, методом случајног узорка, узет је одговарајући број јаја за детаљан преглед, анализу и статистичку обраду карактеристика структуре јаја. Током производног циклуса одгајане су кокоши у савременим објектима и коришћена је одговарајућа технологија за сваки појединиаспект производње са свим технолошким фазама које су аутоматски регулисане.
Упоредо са старошћу кокоши носилица, апсолутна вриједност структуре јаја (маса љуске и мембране, бјеланца и жуманца) обично се статистички повећава на нивоу P <0,01, осим у маси љуске кокоши носилица у 48. седмици старости, гдје је значај изостао. Највећи релативни удио љуске (14,41%) био је у цијелој производњи, у 28. недељи старости (WA28), а најмањи (11,80%) у средини производње (WA48). Између WA20 и WA28, разлике у релативном дијелу шкољке нису статистички потврђене, док су остале разлике биле статистички значајне на нивоу P <0,01. Највећи удио бјелањка у маси јајета био је у WA48 (62,56%), а најмањи у WA28 (60,89%). Највећи удио јајета (26,80%) био је на врхунцу производње (WA48), а најмањи (22,50%) на почетку производње (WA20). Све разлике у односу на удио жумањка и бјелањака су статистички потврђене.

3. **Nikitović, J.**, Urošević, M., Drobnjak, D., Novaković, B., Krajišnik, T., Stanivuković, S., Antić, M., Vilić. H., (2020) Analysis of the Hair Texture of the Bosnian Broken-Haired Hound-Barak. *Agriculture and Foresty* 66 (4), 163-169, doi : 10.17707/ AgricultForest.66.4.13 **(10x30% = 3 бода).**

Босански оштродлаки гонич барак је једина раса оштродлаког гонича са Балкана која је међународно призната од стране FCI, под стандардом број 155 из 1973. године. Стандард описује длаку као дугу, оштру, растресито штршећу, са густом подлаком. Основне боје длаке су пшенично жута, жутоцрвена, земљаносива и тамно сива. Боја може бити комбинација наведених као двобојни или тробојни пси. Стандард не дефинише дужину длаке. Аустријанац Франц Б. Ласка (1905) је обавио прва зоотехничка испитивања гонича са територије Босне и Херцеговине и класификовао их према типу длаке. Од 1905. године, популација ове расе гонича у Босни и Херцеговини није била предмет истраживања, па тако ни њихова длака. Циљ овог рада је сакупити узорке и анализирати текстуру и квалитет длачног покривача босанског оштродлаког гонича – барака. Истраживањем је обухваћено 30 јединки, укључујући 22 мужјака и 8 женки са територије Босне и Херцеговине.
Просјечна дужина длаке мужјака је износила 7,03 cm, а код женки 6,67 cm, са великим интервалом варирања. На основу анализе резултата длачног покривача, може се закључити да ова раса паса има грубу и оштру длаку, што у потпуности оправдава и сам назив расе (оштродлаки). Резултати овог истраживања се могу користити у даљем детаљном опису ове расе.

Оргинални научни рад у научном часопису националног значаја (члан 19/9), (6 бодова), укупно 36,9 бодова

1. Bunevski, Gj., **Nikitović, J.**, Saltamarski, Z., (2016): Conservation of the genetic material of Macedonian Busha cattle. *Acta Agriculturae Serbica*, Vol. XXI, 41 (2016); 17-24. **(6x100% = 6 бодова)**

Буша је аутохтона раса говеда у многим земљама Балкана. Узгајана је вијековима. Припада примитивној крави (*Bos brachyceros europaeus*). Ова стока је била доминантна и најважнија раса у скоро свим балканским земљама све до 1950-их и 1960-их, али данас су је у низинским подручјима гдје се практикује интензивна пољопривредна производња већ замијениле продуктивнијим и специјализиранијим расама говеда. У Македонији је ова раса званично класификована као раса троструке намјене (узгајана због меса, млијека и коже), али с обзиром на ниске производне могућности сличнија је неким примитивним расама. Ова раса је дио Националног програма биодиверзитета за очување аутохтоних раса животиња у Републици Македонији. Економски, културни и научни разлози су у основи потребе заштите биолошке разноликости аутохтоних раса говеда, попут Буше. Циљ истраживања је био да се успостави банка гена за различите сојеве одрасле Буше у Републици Македонији. У ту сврху од одраслих говеда Буше прикупљено је 998 узорака крви, 1100 узорака длака и 958 доза сперме. Такође, изведена је фенотипска карактеристика код одрасле Буше због њихових главних производних и морфолошких карактеристика. Током последњих неколико година дошло је до одређених негативних трендова у величини популације бушког говеда у складу са падом руралног становништва у брдима и планинама и незаинтересованости младих за узгојем аутохтоних раса говеда, попут Буше.

2. Bunevski, Gj., Lazić, M., **Nikitović, J.,** (2016): Analysis of the total number of some ruminants in Bosnia and Herzegovina, Serbia and Macedonia. 2016. *Acta Agriculturae Serbica*, Vol. XXI, 41 (2016); 57-63. **(6x100% = 6 бодова)**

Циљ овог рада је представити укупан број преживара током посљедњих година (од 2007. до 2014.) у Босни и Херцеговини, Србији и Македонији. Анализа укупног броја говеда, коза и оваца заснована је на подацима доступним на веб страници FAOSTAT. За вршење статистичке анализе користили смо базне индексе који показују процентуалну промјену између годишњег и просјечног броја преживара у анализираном периоду. Поређење просечног броја говеда, коза и оваца у овом периоду открило је да су ови преживари били најбројнији у Србији. Тест најмање значајне разлике показао је да су разлике између Македоније и Босне и Херцеговине у укупном броју коза у периоду 2007-2014 биле статистички незначајне ($p > 0,001$).

3. Bunevski, Gj., **Nikitović, J.**, Janzekovic, M., Mergedush, A., Prishenk, J., Trajskoviski, B., Antić, M. (2018). Defining breed standards and breeding goals for domestic donkey. *Acta Agriculturae Serbica* XXIII (46), 213-221. doi: 10.5937/AASer 1846213B. **(6x0,30% = 1,8 бодова)**

Домаћи магарац је прекогранична раса која је присутна у многим земљама Балкана. Према Закону о сточној производњи, у многим балканским земљама, за сваку расу домаћих животиња потребно је креирати посебан програм оплемењивања. На основу резултата студије која је процјењивала главне морфолошке, репродуктивне и функционалне особине код 47 домаћих магараца у Македонији у току 2017. и 2018. године, дефинисани су тренутни стандарди и циљеви узгоја за сљедећи национални програм узгоја ове расе. С обзиром на чињеницу да је домаћи магарац метапопулацијска и прекогранична раса у скоро свим балканским земљама, добра је препорука да се створи регионални програм узгоја са флексибилним стандардима и циљевима узгоја овог сродника коња за све балканске земље заједно.

4. Bunevski, Gj., **Nikitović, J.**, Prishenk, J., Janzekovic, M., Mergedush, A., Sekovska, B., Stojanovski, S., Trajkovski, B. (2019). Concentration of glucose in serum of simental cows from different geographic areas. Journal of agricultural, food and environmental sciences, JAFES 73 (1), 51- 60. **(6x30% = 1,8 бодова).**

Домаћи планински коњ је прекогранична раса која је присутна у многим земљама Балкана. Према сточној производњи Р. Македоније из 2008. године, за сваку расу домаћих животиња у нашој држави није неопходно посебан програм оплемењивања. У 2013. години у ниској сточној производњи аутохтоним расама копитара додају се двије нове - домаћи планински коњ и домаћи магарац. Суочени са добијеним резултатима процјене главних морфолошких, репродуктивних и функционалних особина 220 домаћих планинских коња у централном планинском дијелу Македоније током 2015. и 2016. године, одређени су тренутни стандарди за узгој и циљеви за слиједећи национални програм узгоја ове расе. С обзиром на чињеницу да је домаћи планински коњ прекогранична раса коња у скоро свим балканским земљама, добра је препорука да се створи регионални програм узгоја са флексибилним стандардима и узгојним циљевима ове расе коња за све балканске земље заједно

5. **Nikitović, J.**, Bunevski, Gj., Lazić, M. (2019). Concentration of glucose in serum of simental cows from different geographic areas. Journal of agricultural, food and environmental sciences, JAFES 73 (1), 46-50. **(6x100% = 6 бодова).**

Циљ овог рада је да се испита концентрација глукозе у серуму крава сименталске расе из различитих географских подручја (низина и планина). Укупан број тестираних животиња био је 42 здраве краве, од којих 21 на свакој фарми, узраста од 3-5 година. Студије су вршене у два периода: јесен-зима (новембар-децембар), и поновљене у пролеће (април-мај) на истим кравама. Концентрација глукозе у крви (серуму) тестираних животиња не прелази физиолошку вриједност.

6. Lazić, M., **Nikitović, J.**, Antić, M., Spasić, Z., Pešić, B., Stolić, N. (2019). Total Number of Cattle in the Republic of Serbia after an Outbreak of Lumpy Skin Disease. *Agro-knowledge Journal* 20 (1), 25-35, DOI 10.7251/AGREN1901025L. **(6x0,30% = 1,8 бодова)**

Бројне студије спроведене широм свијета указују на тенденцију континуираног опадања укупног бројног стања говеда. У циљу спрјечавања смањења укупног бројног стања говеда и повећања концентрације броја стоке по одгајивачу предузимају се одговарајуће мјере. У вези с тим, циљ овог рада био је анализа укупног бројног стања говеда након појаве болести кврге коже у Републици Србији. Хитна и превентивна вакцинација у Републици Србији спроведена је у зараженим и угроженим подручјима након појаве нарочито опасне заразне болести кврге коже на подручју Балкана и Југоисточне Европе. Ради спрјечавања ширења ове болести надлежне службе забраниле су јавно окупљање говеда на сајмовима, изложбама, сточним пијацама и догонима, што је код одређених одгајивача изазвало економске губитке. Сматра се да је болест кврге коже имала утицај на укупан број клања и угинућа, као и на увоз и извоз живих говеда, производа животињског поријекла и споредних производа животињског поријекла. Индексном компарацијом бројног стања говеда може се констатовати одређени пад укупног броја стања говеда у анализираном периоду по статистичким територијалним јединицама. Имајући у виду горе наведено, добијени резултати за укупно бројно стање говеда се, поред осталог, могу примјенити у креирању нових и сложенијих питања која произилазе из садашњих и будућих одгајивачких проблема.

7. Ždralić, T., **Nikitović, J.,** Lalović, M., Vujičić, D. (2019). Phenotypic correlation between the weight and structure of eggs from light line hybrid laying hens. *Acta Agiculturae Serbica* XXIV (47), 13-18. doi: 10.5937/AASer1947013Z. **(6x75% = 4,5 бода)**

Јаја су јединствени производ и служе за исхрану људи свих старосних група. Имају веома високу хранљиву вредност, јер садрже релативно висок проценат протеина, минерала, витамина. Неки истраживачи истичу да јаја, поред велике хранљиве вриједности, пружају и многе здравствене користи, а имају и имуностимулирајућа, терапијска и функционална својства, због чега су универзални производи.
Иако се број јаја (носивост), претварање хране и смртност и даље сматрају главним показатељима за израчунавање индекса производње или економског учинка производње јаја, произвођачи морају све више узимати у обзир квалитет јаја да би задовољили потрошачка потражња. То значи да треба обратити посебну пажњу на структуру јаја (пропорција и принос љуске, бијеланца и жуманца) на коју смо се дотакли у овом раду.

8. **Nikitović, J.,** Drobnjak, D., Bunevski, Gj., Porchu, K., (2020). Basic Phenotypic Measures of Serbian Hound and Serbian Tricolour Hound Population in Bosnia and Herzegovina. Journal of agricultural, food and environmental sciences, JAFES 74 (1), 56-64. **(6x0,75% = 4,5 бода).**

Поред аутохтоне расе пса барак, велики број гонича који се користе у лову у Босни и Херцеговини припада и расама српски гонич, српски тробојни гонич и посавски гонич. До сада, популација ових раса у Босни и Херцеговини није била предмет истраживања. Циљ овог рада је описати основне фенотипске параметре српског гонича и тробојца из Босне и Херцеговине, утврдити да ли добијене вриједности

задовољавају вриједности дефинисане стандардима за ове расе и да ли постоји значајна разлика између популација паса у Србији и Босни и Херцеговини. Студија је спроведена на 38 паса, укључујући 20 српских гонича (11 мужјака и 9 женки) и 18 српских тробојаца (10 мужјака и 8 женки). Параметри који су мјерени на сваком псу су: висина гребена, дужина тијела, дужина главе, дужина лобање, дужина њушке, обим груди. Мјерења су извршена коришћењем Литиновог штапа, покретне скале са нониусом и траком. На основу резултата добијених овим истраживањем може се закључити да српски гонич нема велика одступања од вриједности дефинисаних стандардом, нити разлике између популација паса у Босни и Херцеговини. У српском гоничу примјећена је значајна статистичка разлика у следећим параметрима: висина гребена, дужина главе и дужина лобање. У српском тробојном гоничу примећено је да су мужјаци виши од интервала висине од стандарда за ову расу, док су женке остале у вриједностима дефинисаним стандардом. Утврђене су врло значајне статистичке разлике међу половима у свим измјереним параметрима за српског тробојног гонича.

9. Novaković, B., **Nikitović, J.,** Antić, M., Mergedus, A., (2020). Insemination Index and Fertilization Success in Holstein's Cattle Race After Retention of the Placenta. Journal of agricultural, food and environmental sciences, JAFES 74 (1), 46-55. **(6x0,75%= 4,5 бода).**

Репродуктивне способности су значајне економске карактеристике и њима се придаје посебна пажња и настоје одржати на задовољавајућем нивоу или чак побољшати различите зоотехничке мере. Репродукција крава Холштајн расе представља увод у производњу и индиректно је повезана, а боље репродуктивне карактеристике код крава такође дају позитивне економске ефекте. Значајне репродуктивне карактеристике су индекс осемењивања и успех осемењивања након телади. Истраживачки рад заснован је на доказивању утицаја резидуалне постељице и њеног задржавања на споменута репродуктивна својства. Прву групу крава чиниле су краве са нормалном теладом и бројиле су 34 краве, а карактерисале су их временски потопљена плацента, са просечним индексом осемењавања 1,2. Индекс осемењивања у другој групи крава која садржи 20 крава са резидуалном плацентом, а код којих је задржавање плаценте било до 30 сати након теладирања, био је 2,1. Највећи индекс осцилације имао је трећа група крава која је бројала 14 грла, при чему је задржавање плаценте извршено након 30 сати од тренутка телења са 4,86 индекса. Детаљна анализа индекса осемењивања показала је податке о стопи успеха осемењивања, за групу један из првог покушаја је било 79,41%, а из другог 20,59%. Група два има резултате осемењавања за први покушај од 45,0%, други покушај 30,0%, трећи 10,0%) и четврти 15,0%. Кравама које имају задржавање плаценте после 30 сати теладирања, група 3, стопа успјеха осемењивања је веома ниска, а за први покушај била је 14,3%, други и трећи 7,15%), док је за четврти и наредне покушаје 50,0%. Најбољи репродуктивни показатељи имали су групу крава са нормалном телењем.

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини (члан 119/15), (5 бодова), укупно 23,75 бодова

1. Лазић М., Спасић З., **Никитовић Ј.**, Петровић М., Столић Н., Буневски Г., Пешић Б. (2016) Classification of Scientific Interest in Serbian Animal Husbandry, VII International Scientific Agriculture Symposium, Book of Proceedings, Jahorina, 2385-2390. **(5x0,30% = 1,5 бодова.)**

У овој студији, термин "национални научни рад" односи се на чланак објављен у националном часопису који припада категорији М50. Поред категоризације у сврху квантификације научних и истраживачких резултата, научни радови су класификовани према шеми и систему Универзалне децималне класификације (УДК). У систему универзалне децималне класификације у сточарство и узгоју животиња уопште спадају у пољопривреду и сродне науке и технике. С обзиром на горе наведено, циљ ове студије био је квантитативно показати научне интересе у области сточарства и оплемењивања уопште на националном нивоу, на основу категоризације часописа и класификације научних радова. За анализу су кориштени национални часописи М51, М52 и М53 и УДЦ кодови додијељени објављеним чланцима. Описани су сви национални часописи посвећени научним истраживањима који испуњавају захтеве библиометријске анализе. Унутар тих часописа анализирани су сви чланци објављени у последњих неколико година (од 2009. до 2014.) и који садрже УДК шифре почевши од 636. Осим чињенице да је УДК важна шема и високо флексибилан систем класификације на основу којег се организују национални каталози и националне библиографије, резултати ове студије могу се користити у стварању нових и сложенијих научних питања која произлазе из тренутних и будућих проблема.

2. **Никитовић Ј.**, Пандуревић Т., Лазић М. (2016) Total Bilirubin Concentration and AST Activitiy in Serum of Simmental Cows in Different Geographic Regions of Bosnia and Herzegovina, VII International Scientific Agriculture Symposium, Book of Proceedings, Jahorina, 2363-2368 **(5x100% = 5 бодова)**

Циљ ове студије био је процјенити концентрацију билирубина у серуму и активност AST код крава Сименталца у два различита географска региона (Лијевче Поље и Невесиње). Укупно су тестиране 42 здраве краве, 21 по фарми. Краве су распоређене у три групе: касне трудноће или засушене краве (7 животиња), краве у првим данима после телета (7 животиња) и краве у другом до трећем месецу лактације (7 животиња). Студија је спроведена током јесенско-зимског периода (2008) и поновљена током прољећа (2009) са истим кравама. Узорци крви прикупљени су за анализу пункцијом vena coccigea употребом стерилних игала у стерилне епрувете за прикупљање крви за једнократну употребу без антикоагуланса. Послије 24 сата чувања на собној температури, серум је одвојен, дубоко замрзнут и транспортован у року од 48 дана у лабораторију на даље биохемијске тестове. Концентрација билирубина у крви (у серуму) била је у физиолошком распону код свих експерименталних крава на обје локације. Резултати везани за активност AST показали су незнатан пораст изнад физиолошке границе код свих група крава (локација Невесиње, зимски период) показују значајно веће вриједности.

3. Bunevski, Gj., Trivunović, S., Strbac, Lj., Janković, D., Janzeković, M., Mergedus, A., Gantner, V., Plavšić, M., **Nikitović, J.**, Klincarov, A. (2019). Effective size estimattion of autochthonous cattle breeds. The international symposium on animal science (ISAS). *Proceedings*, 75-80, June 03rd-08th, Herceg Novi, Montenegro. **(5x30% = 1,5 бодова)**

Буша је аутохтона раса у многим балканским земљама. Припада групи примитивних крава. У Р. Македонији ова раса званично је класификована као раса троструке намјене (за месо, млијеко и рад), али с обзиром на ниске продуктивне могућности сличнија је неким примитивним радним расама. Ова раса говеда је била доминантна и најважнија раса у скоро свим балканским земљама све до 50-их и 60-их година XX века, али данас је у низинским подручјима интензивним узгојем већ замјењена продуктивнијим и специјализованијим расама говеда. Данас се ова говеда више не користе за рад, али због непостојања програма систематског унапређења стоке, ове су животиње задржале своје слабе могућности производње млијека и меса. Ова раса је добро прилагођена веома оштрим условима храњења и становања који постоје у руралним подручјима планинских подручја и отпорна је на болести. То је и даље најзначајнији извор млијека и меса за та подручја у којима продуктивније расе говеда не могу успјешно напредовати. Послије детаљне фенотипске карактеризације говеда класификоване као "тип буше", користећи ФАО смијернице за фенотипску карактеризацију и заслуге у литератури за ову расу, у Р. Македонији је забиљежен укупан број од 606 стоке чисте расе поријекла у матичној књизи ове расе 2018 године. Циљ истраживања био је проценити ефективну величину (Ne) пасмине говеда Буша у 2018. Вриједност Ne у контролираној популацији Буша говеда у 2018. било је 180,15, у поређењу са 2015. када је било 239,80, или у 2013. када је било 154,53, а у 2014. када је било 117,50. Добијени подаци Ne за популацију говеда Буша у Р. Македонији према међународним критеријима и ФАО-у доводе до закључка да би се та популација могла окарактерисати као популација У РИЗИКУ.

4. Џаферовић, А., Бакрач, А., Џафић, С., Јогић, В., Дедић, С., **Никитовић, Ј.** (2019). Антимикробно дјеловање биљних екстракта из рода *Allium*. 11.међународни знанствено-стручни скуп ХРАНОМ ДО ЗДРАВЉА, *Зборник радова,* 65-73, Сплит, Осијек и Тузла. **(5x0,30% = 1,5 бодова)**

Циљ истраживања овог рада био је испитивање антимикробног потенцијала метанолних екстраката биљака из рода *Allium.* Kao uzorci korišteni su biljni ekstrakti srijemuše – *Allium ursinum L.,* бијелог лука – *Allium sativum* L., и црвеног лука – *Allium cepa L.* Антимикробно дјеловање метанолног екстракта наведених биљака испитивано је примјеном диск дифузијске методе. На овај начин се покушао инхибирати раст укупних бактерија и *Salmonelle spp.* изоловане из узорка редовне контроле намирница, која спада под мониторингом здравствене исправности готових производа, прије стављања истих на тржиште. Резултати дјеловања метанолних екстракатапоказали су видљиву зону инхибиције на хранљивој подлози за укупан број микроорганизама (Plate Count Agar) у којој је спријечен раст испитиване бактерије. Екстракти су показали значајну антимикробну активност, у распону од 15,24 до 27,91 mm. Екстракт *Allium sativum* L. је имао највише изражену зону инхибиције која је

износила 27,91 mm, затим *Allium ursinum L.* 21,13 mm, док је најнижу антимикробну активност показао је екстракт *Allium cepa L.* код кога је зона инхибиције раста бактерија била 15,24 mm, што је знатно ниже у односу на друга два испитивана екстракта. Атимикробне активности испитиваних екстраката према *Salmonelle spp.*показале су знатно ниже вриједности. *Allium ursinum L.*је показао зону инхибиције чији је дијаметар износио 14,73 , а *Allium sativum L.* је показао приближну вриједност 14,11 mm, док екстракти *Allium cepa L.* нису показали антимикробну активност на бактерију *Salmonelle spp.*

5. Vilić. H., Vilić, I.,Šahinović, R., Pračić, N., Mujić, E., **Nikitović J.**, (2019) Animalna proizvodnja i zaštita životne sredine, Zbornik radova, 12. Međunarodno naučna konferencija o proizvodnom inženjerstvu, (561-566),18-20. september 2019, Sarajevo, Bosna i Hercegovina. **(5x30% = 1,5 бодова)**

Циљ рада је да се укаже на врло значајан утицај анималне производње на животну средину, као и могућност примјене одређених технологија да се смањи или евентуално ублажи негативан утицај. Данашња савремена интензивна анимална производња постаје или је већ на одређеним подручјима постала врло значајан загађивач животне средине. Међутим, погрешно је тумачење да су животиње те које загађују околиш, већ је то власник односно фармер који управља анималном производњом, Такође, животињски лешеви и конфискати (животињски отпад) осим што су могући извор заразе, загађивачи су околиша (онечишћења воде, тло и зрак). Потенцијална су опасност за здравље људи и животиња јер се преко њих могу пренијети и паразитарне болести од којих су многе зоонозе.

6. Avdić, S., Jogić, V., Burzić, F., **Nikitović, J.**, (2019) Uticaj tradicionalno pripremljene tinkture od maslačka, srijemuša, lana i badelja na nivo ukupnog holesterola i triglicerida u krvi čovjeka, Zbornik radova, 12. Međunarodno naučna konferencija o proizvodnom inženjerstvu, (537-542),18-20. september 2019, Sarajevo, Bosna i Hercegovina. **(5x75% = 3,75 бодова)**

Ефекат љековитог биља на здравље човјека је непроцјењив. Данас се човјек све више враћа алтернативној медицини и све више у својој исхрани примјењују традиционално припремљене напитке. Бројне студије до данас су потврдиле позитиван учинак љековитог биља на снижавање нивоа холестерола и триглицерида у крви човјека. Анализа липидног статуса даје важне информације о утицају љековитог биља на здравље човјека. Циљ ове студије је био испитати учинак традиционално припремљене тинктуре од маслачка, сријемуша, лана и бадеља, као и синегристичко дејство истих биљака на ниво укупног холестерола и триглицерида у крви човјека. У овом истраживању анализиран је укупан холестерол и триглицериди у крви човјека. Код шест испитаника урађена је анализа укупног холестерола и триглицерида у крви прије само почетка конзумације тинктуре. Истих шест испитаника је 30 дана користило тинктуру и то по 20 капи наташте ујутру. Након 30 дана урађена је поново анализа крви и одређен је ниво укупног холестерола и триглицерида у крви. Сигнификантна разлика утврђена је само за укупни холестерол у крви ($p<0,05$), а забиљежено је и смањење вриједности триглицерида у крви али без

статистички значајних разлика. Према томе, традиционално припремљена тинктура је показала позитиван учинак на смањење разине укупног холестерола и триглицерида у крви, али с обзиром на мањи број испитаника ова истраживања би се требала проширити у смислу повећања броја испитаника који би конзумирали традиционално припремљено тинктуру, као и испитивање ефеката појединачних биљака на липидни статус човјека. Међутим, спроведена истраживања обећавају да примјена ових биљака у виду њихових естраката или традиционално припремљених тинктура уз правилну исхрану би могла битно утицати на смањење укупног холестерола и триглицерида у крви човјека.

7. Jogić, V., Avdić, S., **Nikitović, J.**, Vuković, A.,Vilić, H., (2019) Primjena, karakteristike i ljekovite osobine divljeg šipka (*Rosa canina L.*) Zbornik radova, 12. Međunarodno naaučna konferencija o proizvodnom inženjerstvu, (621-624),18-20. september 2019, Sarajevo, Bosna i Hercegovina. **(5x50% = 2,5 бодова)**

Дивљи шипак или дивља ружа (*Rosa canina L.*) представља вишегодишњу, честу и распрострањену биљну врсту на подручју Босне и Херцеговине, чији су се плодови користили за исхрану још од старог вијека, па их као јестиве спомиње и римски љекар Гален. Плодови имају широку примјену у домаћинству и прехрамбеној индустрији, за производњу џема, сокова и екстракат, док се чај од шипка може узимати у већим количинама без икаквих штетних посљедица. У исхрани становништва испитиваног региона заузима значајно мјесто, нарочито у зимском периоду исхране, прерађен као џем или сушени за справљање толог напитка, као значајног извора витамина С. Циљ проведеног експерименталног истраживања у агроеколошким условима сјеверозападног дијела БиХ, јесте утврдити утицај прераде и чувања плодова шипка на садржај витамина С, губитке истог током складиштења производа, а самим тим и квалитет и љековита својства.

8. Mujić, E., Vilić, H., Pračić, N., **Nikitović, J.**, Savić, Đ., Hasić, A. (2019). Implication of certain reproductive abnormalities on the insemination index in dairy cows. Sixth International Scientific Conference "June 5th - World Environment Day, *Book of proceedings*, Bihać, Bosnia and Herzegovina (13-24). **(5x30% = 1,5 бодова)**

Примјена савремених научних достигнућа захтјева савремену организцију репродукције која у практичном смислу директно утиче на репродуктивни потенцијал млијечног стада. Стога циљ овог рада је био да се у контексту идентификације потенцијалних узгојних проблемаистражи утицај неких репродуктивних поремећаја на индекс осјемењавања код млијечних крава. Практично истраживање је проведено код млијечних крава холштајн-фризијске расе са подручја општине Цазин. Планиране опсервацијске активности су обухватиле 351 краву, подјељену у двије групе: А/без репродуктивних поремећаја, контрола (n=215) и В/са репродуктивним поремећајима, огледна (n=136). Животиње огледне групе су разврстане према утврђеним репродуктивним поремећајима (анестрије и цисте; инфекције репродуктивног тракта; заостајање постељице; отежана тељења) и код

истих је праћен индекс осјемењавања као назначеног репродуктивног пармаетра. Одабир текста за статистичку анализу податакаурађен је на основу нормалне расподјеле добивених резултата. Статистичка значајност разлика између добијених вриједности тестирана је ANOVA методом и уз помоћ Студентовог "t" теста. Резултати истраживања указују на значајан утицај репродуктивних поремећаја на иднекс осјемењавања који се показао највишим у групи репродуктивних поремећаја чији су узорци инфекције гениталног тракта (2,31). Вриједност овог параметра у осталим подгрупама огледне групе биле су незнатно ниже у односу на групу крава са инфекцијама гениталног трактаи кретале се у распону од 2,21 у групи крава са отежаним тељењем до 2,28 у групи са ретенцијом секундина.

9. Krajišnik T., Lalović M., **Nikitović J.**, (2020) The Influence of the Age of Laying Hens on the Daily Feed Consumption per Laying Hen and Egg, XI International Scientific Agriculture Symposium, Book of Proceedings, Jahorina, 799-806 **(5x100% = 5 бодова)**

Потрошња сточне хране је један од најважнијих параметара производње живине, јер трошкови исхране често чине преко 60% укупних трошкова. Данашњи хибриди лаких линија,одабрани за производњу јаја за конзумацију, остварују изузетну конверзију хране у јајна маса. Са економског становишта, подаци о потрошњи хране за животиње по јединица производа, тј. произведено јаје, занимљивије је у односу на дневну потрошњу од храну по кокоши несилици, што није најбољи показатељ економске производње. Откад је установљено на подручју Балкана да су комерцијална јата у производњи јаја одржан до краја 72. недеље старости као последња инстанца у производњи, циљ овога папир треба испитати шта се дешава са потрошњом хране за животиње по кокоши и произведеном јајету, пре, као и, након утврђене 72. недеље старости, све до краја 79. недеље старости хибрида кокоши Lohmann Brown, где је период производње трајао 61 недељу, што је 427
дана. Прегледи су обављени на хибридној лакој линији Лохманн Бровн од
спровођење одговарајућег експеримента на фарми кокоши несилица "Агровет" у општини Фоча, Босна и Херцеговина - ентитет Република Српска. Током истраживања следеће тестирани су основни показатељи: потрошња хране (дневно по кокоши несилици и по произведеном јајету) по недељама и за читав производни циклус. Такође смо утврдили коефицијенте од корелација фенотипа између старости и дневне потрошње хране по кокоши несилици или по произведено јаје. Израчунавањем фенотипске корелације између старости несилица и дневна потрошња сточне хране по несилици и произведеном јајету, може се закључити да је у овом случају, оправдано је користити кокош несилицу у производњи јаја током 61 недеље. Гледано у целини се може закључити да је анализирано комерцијално јато хибрида лаких линија Lohmann Brown је у већини праћених производних показатеља постигао задовољавајуће резултате које вредности су углавном у границама вредности према технолошким стандардима предвиђа селектор.

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова (члан 19/16), (3 бода), укупно 17,7 бодова

1. Bunevski, Gj., Sekovska, B., **Nikitović, J.**, Dimitrievska, S., Klincarov, A. (2017). Estimation of effective population size of domestic buffaloes in the Republic of Macedonia. 6th International Symposium on Agricultural Sciences and 22nd Conference of Agricultural Engineers of Republic of Srpska. *Book of abstracts*, 45, February 27- March 2, Banja Luka , Republic of Srpska. **(3x50% =1,5 бодова)**

Република Македонија има дугу традицију узгоја бивола. Данас се број бивола смањио на ниво ризика. Биволи су домаће животиње којих је у последње 3-4 деценије било у изобиљу, не обраћајући пажњу на њихово постојање и развој. Због тога се њихов број у нашој земљи смањио на критични број са могућношћу њиховог нестанка. Дакле, данас постоје неки циљеви да се домаћи биволи укључе у националне програме биолошке разноликости ради очувања њихових генетских ресурса као прекограничне и метапопулацијске расе. Пет фарми бивола било је предмет истраживања. Према технологији гајења, постоје различити системи производње бивола, углавном за производњу меса, а само један за млеко и месо. После детаљне фенотипске карактеризације бизона користећи ФАО смернице за фенотипску карактеризацију и податке из података о литератури, у књигу стада ове пасмине током 2016. године забележено је укупно 41 одрасла животиња бивола. На основу структуре популације процењена је ефективна величина популације домаћих бивола у Републици Македонији у 2016. години било је 25,76, а према овој цифри и укупном броју мужјака и женки које се узгајају, ова се популација може класификовати као врло критична и нестајућа популација.

2. **Nikitović, J.**, Lazić, M. (2017). Animal welfare when conducting a research. 6th International Symposium on Agricultural Sciences and 22nd Conference of Agricultural Engineers of Republic of Srpska. *Book of abstracts*, 110, February 27-March 2, Banja Luka , Republic of Srpska. **(3x100% = 3 бода)**

Израз "експерименталне животиње" аутоматски се повезује са мишевима, пацовима, заморацима и други глодарима. Такође се помињу и пси, мачке, као и гмизавци, водоземци и рибе.. У складу са Законом о добробити животиња („Службени гласник РС“, 41/2009), истраживање на животињама не може се извршити ако постоји алтернативни метод за спровођење истраживања, постизање истог циља (члан 41). Надаље, научни радови не могу бити објављени када су студије на животињама у супротности са одредбама горе наведеног закона (члан 45). На основу горе наведеног, овај рад има за циљ усмјеравање, пружање и подстицање подизања свести о важности добробити експерименталних животиња. Када се спроводе експерименти на животињама, морају се користити методе које не изазивају стање супротно благостању (патња, стрес, бол, страх, досада). Извођење експеримената на животињама, као и узгој, репродукција и транспорт експерименталних животиња, може се обављати само ако су испуњени одређени услови у погледу предмета, опреме и обуке за добробит експерименталних животиња. Иако све више инсистира на смањењу броја истраживања која укључују експерименталне животиње, реалност је управо супротна и према томе велики број различитих врста животиња и даље трпи бол, страх, нелагоду, стрес и патњу. Ако је истраживање на животињама одобрено од стране надлежног органа, експерименти на животињи морају се извести помоћу

професионалних метода које искључују бол, патњу, страх и стрес. Све животиње треба адекватно третирати у складу с прописаном методом за сваку врсту експерименталних животиња, уз одговарајућу бригу прије, током и након спровођења експеримента, као и ускраћивањем живота.

3. Bunevski, Gj., Saltamarski, Z., Kocevski, D., Džabirski, V., Porchu, K., Trajkovski, G., Nikolovska, M., **Nikitović, J.**, Stojanović, S., Cibreva, B., Rakocevic, S. (2017) Genetic erosion of genetic resources of cattle in the Republic of Macedonia International symposium for agriculture and food - ISAF, *Book of abstracts*, 84, 18-20 October, Ohrid, Republic of Macedonia. Sv.Cyril and Methodins University in Skopje. **(3x30% = 0,9 бодова)**

Говеда Буша и домаћи биволи су аутохтоне расе говеда у Републици Македонији. Те расе су дио Националног програма биодиверзитета за очување аутохтоних раса животиња у Републици Македонији. Због економских, културних и научних разлога, врло је важно заштитити биолошку разноликост аутохтоних раса попут стоке буше и домаћих бивола. Циљ истраживања био је архивирање укупног броја аутохтоних говеда и пољопривредника, као и њихове ефективне величине контролисане популације под њиховом фенотипском карактеризацијом и очувањем. Очигледно је да је у последњих неколико година укупан број аутохтоних говеда убрзано опадао, што је аларм за државну политику да брзо и ефикасно реагује на њихово очување по in vivo методама очувања.

4. Bunevski, Gj., Saltamarski, Z., **Nikitović, J.**, Fejzulahi, Lj., Nikolovska, N., Trajkovski B. (2017). Defining of standards and breeding golas of domestic mountain horse. Second International Conference "Biotechnology in Agriculture", *Abstract book*, 9, 18-19 April, Tirana, Albania Agricultural University of Tirana. **(3 x 30% = 0,9 бодова)**

Домаћи планински коњ је прекогранична раса која је присутна у многим земљама Балкана. Према подацима о сточној производњи Републике Македоније из 2008. године, за сваку расу домаћих животиња у нашој држави није неопходно да би се створио посебан програм оплемењивања. У 2013. години у сточној производњи аутохтоним раса копитара додају се двије нове - домаћи планински коњ и домаћи магарац. Суочавајући се са добијеним резултатима процене главних морфолошких, репродуктивних и функционалних особина 220 домаћих планинских коња у централном планинском дијелу Македоније током 2015. и 2016. године, одређени су тренутни стандарди и циљеви узгоја за следећи национални програм узгоја ове расе. С обзиром на чињеницу да је домаћи планински коњ прекогранична раса коња у скоро свим балканским земљама, добра је препорука да се створи регионални програм узгоја са флексибилним стандардима и циљевима узгоја ове расе за све балканске земље заједно .

5. Golub, D., Đurić, G., **Nikitović, J.**, Maletić, Z. (2018). State and recommendations for thesustainable use of animal genetic resources as a component of agrobiodiversity in Republic of Srpska, The First International Conference, Nature

in Southern and Eastern Europe – Diversity, State and Governance, *Book of abstracts*, 35, 27-28 September, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. **(3x75% =2,25 бодова)**

Аутохтоне расе животиња као генетски ресурси имају важан економски, еколошки и културни значај за једну земљу. Верује се да је Република Српска (РС) још увек богата животињским генетичким ресурсима (ЖГР), посебно у руралним брдовитим и планинским предијелима. Један од главних проблема у управљању ЖГР-ом у РС су непотпуни, непостојећи или изгубљени подаци. Међутим, у последњим деценијама дошло је до јасног смањења броја јединки одређених раса. Доступни подаци о укупном броју појединих ЖГР, као и величина њихове популације, показују да је већина њих угрожена или критично угрожена. Разлози за такву ситуацију леже у промјенама у пољопривредној пракси и стратегији сточарства, друштвено-економским промјенама у руралним областима, ратним догађајима, послијератним миграцијама руралног становништва, али и у непостојећим и неадекватним прописима за заштиту ЖГР-а.
Мјера за очување аутохтоних раса у РС је врло мало. Заштита на терену одвија се углавном на нивоу малих пољопривредника. Не постоји банка животињских гена, а ex-situ in vivo модел очувања присутан је само у Центру за развој и унапређење села - Развојно-едукативни центар "Мањача", Бања Лука.
Сљедеће активности одрживог кориштења ЖГР-а у РС-у требају бити усмјерене на развој програма ЖГР, успостављање банке гена, успостављање централног регистра података, јачање људских и инфраструктурних капацитета кроз ентитетску и регионалну сарадњу, подржавајући узгој аутохтоних раса путем система субвенција и стављање на тржиште локалних раса и њихових традиционалних производа.

6. Lazić, M., Stamenković, A., Spasić, Z., **Nikitović, J.**, Pešić, B., Stolić N. (2018). The impact of the environment on the conservation of animal genetic resources. 7 International Symposium on Agricultural Science "AgroRes", *Book of abstracts*, 115, 28. February - 02. March, Banja Luka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina. **(3x30%= 0,9 бодова)**

Опште је познато да животна средина представља све што нас окружује, односно све што директно или индиректно укључује животну и производну активност. Може се рећи да је животна средина простор на Земљи у којем је могућ опстанак живих бића, при чему мања или већа површина у окружењу, којом владају слични услови за живот представља живо станиште (биотоп). С обзиром на то да станиште омогућава неопходне услове за живот одређене биљне и животињске заједнице, претпоставља се да природне и његоване животне заједнице имају значајан утицај на очување животињских генетичких ресурса. Многи аутори наводе да је припитомљавање животиња такође означило почетак селекције животиња за производњу хране, производњу коже и влакана, за радне и друге потребе у пољопривреди. Током вијековног контролисаног узгајања домаћих животиња, у комбинацији са природном селекцијом, створена је велика разноликост домаћих животиња на свјетском нивоу. На основу преовлађујућег мишљења у свету, очување животињских генетичких

ресурса је веома важно из економских, научних, културних и историјских разлога. Међутим, заједнички интерес свих је очување генома одређених популација животиња, тако да се интереси у будућности могу остварити у будућности из свих управо поменутих разлога. Будући да нека мјеста нуде различите животне могућности и разликују се по изгледу, као и под условима који њима управљају, може се сматрати да животна средина има одређени утицај на очување животињских генетичких ресурса. Између осталог, треба нагласити да је животна средина различита за свако живо биће, јер сваки организам насељава одређени животни простор, у оквиру којег су укључени акциони и други организми, који поседује одређене физичке и хемијске карактеристике које утичу на расположиве ресурсе.

7. Bunevski, G., Klincov, A., **Nikitović, J.**, Saltamarski, Z. (2018). Biodiversity program of busha cattle in the R. of Macedonia. 7 International Symposium on Agricultural Science "AgroRes", *Book of abstracts*, 111, 28. February - 02. March, Banja Luka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina. **(3x75%= 2,25 бодова)**

Буша говедо је аутохтона раса у многим балканским земљама. Узгаја се вјековима. Припада групи примитивних говеда (Бос брацхицерос еуропаеус). Ова стока је била доминантна и најважнија раса у готово свим земљама Балкана до 50-их и 60-их година прошлог вијека, али данас је у низијским подручјима са интензивном пољопривредом већ замјењена продуктивнијим и специјализованијим врстама говеда. У Македонији је ова раса званично класификована као раса троструке намјене (за месо, млијеко и рад), али с обзиром на своје ниске производне могућности сличнија је неким примитивним радним расама. Ова раса је део Националног програма за биодиверзитет за очување аутохтоних раса животиња у Р. Македонији. Из економских, културних и научних разлога веома је важно заштитити биолошку разноликост аутохтоних раса попут говеда буша. Циљ истраживања био је спровођење програма узгоја говеда Буша, реализацијом инвентаризације, фенотипске карактеризације и успостављањем банке гена, као и спровођење програма селекције за ову расу. Урађена је фенотиписка карактеризација одраслог говеда Буша за основне производне и морфолошке особине одраслог говеда Буша. Такође је основана банка гена за различите сојеве одраслог говеда буша у Р. Македонији. Током последњих неколико година постоје одређени негативни трендови у величини популације говеда буша, према смањењу сеоског становништва у брдско-планинским регионима и малом интересовању младих за узгајање аутохтоних раса попут говеда буша.

8. **Nikitović, J.**, Novaković, B., Đurić, G. (2019). Phenotypic characterization of the Bosnian Broken-haired Hound-Barak on the territory of Bosnia and Herzegovina.8 International Symposium on Agricultural Science "AgroRes", *Book of abstracts*, 144, 16-18 May, Banja Luka, Republic of Srpska. **(3x100% = 3 бода)**

Највећи број данас познатих аутохтоних раса потиче из 19. вијека. Циљана селекција коју је човијек извршио пресудно је утицала на садашњу фенотипску разноврсност. До сада, босански оштродлаки гонич - барак није био предмет свеобухватних истраживања. Циљ истраживања био је направити фенотипску карактеристику барака

са читаве територије Босне и Херцеговине. Обухватало је 120 паса (64 мужјака и 56 женки), узраста од 9 месеци до 10 година. Мјерне тачке на тијелу узете су на основу препоручених критеријума за зоотехничка мјерења. Преузимањем спољних мијера од паса (34 спољна параметра на телу, као што су висина пса у гребену, висина леђа, дужина њушке, дужина лобање, висина колена, висина рамена, ширина лобање, ширина њушке, итд.) И обрада података, завршили смо јединствену зоотехничку студију за ову расу пса која је од велике важности за нашу земљу у погледу очувања животињских генетских ресурса. Мјерења су рађена коришћењем слиједећих инструмената: Литинова штапа, покретног мјерача са нониусом и траком. Закључак овог истраживања показује нам велику хетерогеност у испитиваној популацији паса.

9. **Nikitović, J.**, Kalamujić Stroil, B., Pračić, N. (2020). Angularity of the Barak opulation in Bosnia and Herzegovina (Odnos kutova zglobova kod populacije baraka u Bosni i Hercegovini). 55th Croatian and 15th. International Symposium on Agriculture, *Book of Abstracts,* 195-196. February 16-21, Vodice, Croatia. **(3x100% = 3 бода)**

Разна археолошка открића широм свијета показују да је пас био прва препитомљена животиња, са проценом почетка припитомљавања прије отприлике 15.000 година. Током дугог периода заједничког живота са човеком, домаћи се пас развио као једна од фенотипски најразличитијих животињских врста. Лов, као средство преживљавања и забаве народа, наметао је потребу за ловачким псима. Свјецка међународна организација (ФЦИ) сврстала је барака под бројем 155. Важећи стандард усвојен је 15. јануара 1973. Циљ студије био је утврдити однос углова у босанског оштродлаког гонича барак. У истраживању је учествовало 64 мушкарца и 56 жена до 10 година старости. У важне екстеријерне показатеље ловачких паса спада и однос углова згобова, што и није честа метода мјерења при фенотипској оцјени паса. У овом раду су мјерене: угао раменог, лакатног, кољеног и скочног зглоба те угао врата и угао сапи. Обрада података извршена је дескриптивном статистиком. Резултати указују на скоро једнаке вриједности углова код мужјака и женки барака, те осим код угла раменог зглоба, код осталих није забиљежена статистичка значајност између полова. Врло је важан и угао врата и сапи у односу на хоризонталну равнину. Код босанског оштродлаког гонича барака, угао врата код мушких јединки у просјеку износи 32,44 ° ± 10,49 °, док код женки угао врата има просјечну вриједност од 29,70 ° ± 9,19 °. Углови сапи код мужјака у просјеку износе 35,91 ° ± 7,52 °, а код женки 33,14 ° ± 6,90 °.

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини (члан 19/17), (2 бода), укупно 9,6 бодова

1. Јогић В., Велацић М., **Никитовић Ј.** (2016) Утицај ђубрива на морфолошке карактеристике и принос одабраног хибрида кукуруза, XXI Савјетовање о биотехнологији са међународним учешћем, Зборник радова, Чачак, вол. 21(23), 193-198. **(2x100% = 2 бода)**

Основни значај кукуруза произилази из особине биљке, разноврсности употребе и обима производње. Иако по обиму производње у свијету заузима високо мјесто, на подручју БиХ ову производњу карактерише изузетно низак принос и недовољна профитабилност. Главни задатак експерименталног истраживања јесте утврдити утицај ђубрива на морфолошке и хемијске особине, као и принос одабраног хибрида кукуруза из FAO скупине 400. У истраживању је утврђен утицај различитих варијанти ђубрива на морфолошке особине, хемијски састав зрна и принос одабраног хибрида кукуруза NS 444 са слиједећим варијантама ђубрења: контрола, NPK (минерално ђубриво) и стајњак (органско ђубриво). Када су у питању квалитетни показатељи, за сваки начин ђубрења, утврђен је садржај сирових протеина, масти, целулозе и пепела. Добијени резултати статистички су обрађени анализом t-теста и утврђено ја да између свих просјечних истраживаних параметарапостоје статистички значајне разлике на 0,05% нивоу ($p<0,005$).

2. **Никитовић Ј.**, Прачић Н., Босанчић Б. (2016) Концентрација Ca, P и Mg у серуму код крава сименталске расе са различитих географских подрчја, XXI Савјетовање о биотехнологији са међународним учешћем, Зборник радова, Чачак, вол. 21(24), 499-504. **(2x100% = 2 бода)**

Циљ овог рада је да се испита концентрација Ca, P и Mg у серуму код крава сименталске расе са различитих географских подручја (равничарско и планинско). Укупан број испитиваних животиња је 42 здраве краве , по 21 на свакој фарми, старости од 3-5 година. Истраживања су проведена у два периода: јесен-зима (новембар-децембар 2008), те поновљена на истим кравама у прољеће (април-мај 2009). Концентрација Ca, P и Mg у крви (серуму) са оба локалитета је значајно виша у прољеће него у зиму, али не прелази физиолошке вриједности. Свеукупно, упркос чињеници да је научни интерес за сточарство и узгој уопште усмерен на економски важне животињске врсте, резултати ове студије могу подстаћи будућа истраживања запуштених подручја.

3. **Никитовић, Ј.**, Лазић, М., Спасић, З. (2016). Утицај начина муже на позицију, дужину и дебљину папиле у популацији домаћег сименталца. 18. Научно стручни скуп са међународним учешћем. *Зборник радова*. 82-88. Универзитет у Београду Пољопривредни факутет Институт за пољопривредну технику и Задружни савез Србије. **(2x100% = 2 бода)**

Опште познате предности машинске муже у односу на ручну мужу су повећавање продуктивности рада, веће количина и хигијенска исправност млијека.
Поред тога, код ручне муже млијеко се музе повећаним притиском на сисе (потискивањем млијека), док је принцип рада савремених апарата за мужњу сличан сисању телета (исисавање млијека). На основу наведеног, циљ ове студије био је истражити утицај начина муже на позицију сиса предњег вимена, дужине и дебљине сиса код говеда сименталске расе. Што се тиче добијених резултата, разлика између машинске и ручне муже говеда за позицију сиса предњег вимена су статистички несигнификантне (t_{exp} $p > 0,05$) послије првог, другог и трећег партуса. Међутим, разлике између ручне и машинске муже за дужину и дебљину сиса након трећег тел

су статистички значајне (t_{exp} $p < 0,05$), док су послије првог и другог телања биле статистички несигнификантне (t_{exp} $p > 0,05$).

4. Ждралић, Т., **Никитовић, Ј.**, Лаловић, М., Вујичић, Д., Мојевић, М. (2019). Утицај старости носиља на поједине особине квалитета конзумних јаја. XXIV Савјетовање о биотехнологији са међународним учешћем Агрономски факултет Чачак, *Зборник радова 2,* 675-681.**(2x50% = 1 бод)**

Обзиром на биолошке вриједности производа, живинарством се у значајној мјери може ријешити проблем исхране становништва, актуелан у свим дијеловима свијета. Иако се сматра да су производне особине још увијек основни показатељ за израчунавање производног индекса, односно економске успјешности производње јаја, произвођачи морају све више да воде рачуна о квалитету јаја, како би задовољили захтјеве потрошача. То значи да посебну пажњу, између осталог, треба посветити појединим особинама квалитета јаја (маса јаја, дужина јаја, ширина јаја, индекс обилка јаја, чистоћа љуске, боја љуске, боја жуманцета).
У циљу утврђивања особина квалитета јаја за конзум лаког линијског хибрида Isa Brown, спроведена су истраживања на узорцима – јајима узетим са фарми приватног газдинства (БиХ, РС). Истраживања су спроведена у току три периода производног циклуса. Такође, у раду је утврђен утицај старости испитиваног хибрида Isa Brown на поменуте особине квалитета конзумних јаја и тестиране су утврђене разлике између просјечних вриједности иситиваних периода, те одређена значајност истих.

5. **Nikitović, J.**, Novaković, B., Đurić, G. (2019). Pregled populacije psa Tornjaka na području Bosne i Hercegovine, *Zbornik radova, Zaštita agrobiodiverziteta i očuvanje autohtonih rasa domaćih životinja,* (214-222), Dimitrovgrad. **(2x100% = 2 бода)**

Селекција паса на ширем региону Балкана рађена је углавном спонтано, прилагођавањем потребама човјека у обављању свакодневних активности. Сточарима одговара снажан, доброђудан и вјеран пас, прије свега спреман да трпи оскудне услове држања и да се прилагођава захтјевним поднебљима. Вијековном селекцијом добијен је пас торњак, чија шарена боја одговара његовој намјени јер се лакше распознаје у току дугих зима које су честе у нашој регији. Торњак је признат и цијењен паси од стране стручњака кинолога и од власника који га држи ради његових способности и особина. У раду је представљено бројно стање паса тоњака и његова територијална заступљеност у Босни и Херцеговини, као и резултат морфометријских анализа. У огледу је било 32 јединке различитог пола и старости са уједначеним фенотипом карактеристичним за наведену расу. Урађено је 20 морфометријских мјера на свакој јединки, те је одрђена фенотипска сликатипичног торњака са поднебља Босне и Херцеговине. Са аспекта очувања животињских генетичких ресурса фенотипски опис за сваку аутохтону расу животиње је неопходан.

6. Bunevski, Gj., **Nikitović, J.**, Radevska, M., Prišenk J., Klincarov, A., Temov, Gj. (2020). Milk protein and fat ratio as an indicator for methabolitic disorders in dairy

cows. XXV Савјетовање о биотехнологији са међународним учешћем Агрономски факултет, 13-14.март 2020., Чачак, Србија. **(2x30%=0,6 бодова)**

Садржај масти и протеина у млијеку у позитивној је корелацији у популацији млијечних говеда. На састав млијека утиче много фактора. Анализе узорка млијека на шест фарми млијечних Холштајн крава у Р. С. Македонији у 2019. години показују просјечну вриједност од 1,18 до 1,31, са промјеном односа млијечних масти и протеина између 0,58 и 3,31. Овај однос између млијечне масти и садржаја протеина говори нам о здравственом стању и појави неких метаболичких поремећаја код млијечних крава повезаних са технологијом узгоја крава, посебно о исхрани и селекцији крава.

Реализован међународни научни пројекат у својству сарадника на пројекту (члан 19/20), (3 бода), укупно 12 бодова

1. **COST Action CA17110** - Standardizing autput-based surveillance to control non - regulated diseases of cattle in the EU, период реализације 2018 – 2022.
2. **COST Action CA18102** - The European Aquatic Animal Tracking Network, период реализације 2019 – 2023.
3. **COST Action CA16230** - Combatting anthelmintic resistance in ruminants, период реализације 2017 – 2021.
4. **COST Action CA19139** – Process-based models for climate impact attribution across sectors, период реализације 2020-2024.

Реализован национални научни пројекат у својству руководиоца на пројекту (члан 19/21), (3 бод), укупно 6 бодова

1. "Телеметрија акватичних животиња и њена примјена у научно истраживачке сврхе", координатор мр Јелена Никитовић, одобрен за финансирање у оквиру подршке Министарства за научнотехнолошки развој, високо бразовање и информационо друштво Републике Српске научноистраживачком програму Европске уније у 2019. годину- COST. (Рјешење број 19.032-966-145/19 од 15.11.2019 године.)

2. "Утицај климатских промјена на производњу традиционалних пољопривредних производа", координатор др Јелена Никитовић, одобрен за финансирање у оквиру подршке Министарства за научнотехнолошки развој, високо бразовање и информационо друштво Републике Српске научноистраживачком програму Европске уније у 2020. годину- COST. (Рјешење број 19.031-966-38/20 од 31.12.2020 године.)

Реализован национални научни пројекат у својству сарадника на пројекту (члан 19/22), (1 бод), укупно 5 бодова

1. Очување аутохтоних раса домаћих животиња и њихових традиционалних производа на примјеру подвелешке праменке и пса торњака, финансијер Министарство за научно технолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске.
2. Одрживи опрашивачки систем хортикултурних биљака у Републици Српској: инветаризацијаврста, управљање и биолошки фактори ризика, финансијер Министарство за научно технолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске.
3. Програма посебног надзора над присуством карантински штетних организмима; финансијер Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.
4. Епигенетички механизми прилагођавања усјева на климатске промјене: подршка COST акцији CA19125- EPIgenetic mechanisms of Crop Adaptation To Climate cHange (EPI-CATCH).
5. „Програм рада ДНК типизације гатачког говеда", број: 12.03.2-330-1567-1/20 од 27.05.2020. године и Сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске , број : 12.03.2.330-1567/20 од 20.05.2020. године.

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 133,95 бодова

г) Образовна дјелатност кандидата:

Образовна дјелатност прије последњег избора/реизбора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) сврстаних по категоријама из члана 21.)

Образовна дјелатност послије последњег избора/реизбора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) и број бодова сврстаних по категоријама из члана 21.)

Други облици међународне сарадње (конференције, скупови, радионице, едукације у иностранству), (члан 21/10), (3 бода), укупно 9 бодова

1. TAIEX Workshop on Preservation of Domestic Autochthonous Animal Breeds organisedn co-operation with The Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management of the Republic of Srpska,15-16 октобар, 2019. Бања Лука.

2. COST Action CA 17110- Standardizing OUtput-based surveillance to control Non-regulated Diseases of cattle in the EU, 25-26 март, 2019. Utrecht, Netherlands.

3. Учесник програмског одбора на трећем симпозијуму "Заштита агробиодиверзитета и очување аутохтоних раса домаћих животиња" . Организатор Факултет Ветеринарске медицине у Београду. Суорганизатори

Академија ветеринарске медицине Српског ветеринарског Друштва, СТАДО Димитровград, ЦОАР Београд.

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 9 бодова

д) Стручна дјелатност кандидата:

Стручна дјелатност кандидата прије посљедњег избора/реизбора
(Навести све активности сврстаних по категоријама из члана 22.)

Стручна дјелатност кандидата (послије посљедњег избора/реизбора)
(Навести све активности и број бодова сврстаних по категоријама из члана 22.)

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецензијом) (члан 22/4), (2 бода), укупно 2 бода

1. **Никитовић Ј.**, Сјеничић Ј., Ђурић Г. (2015). Анализа законске регулативе у области очувања генетичких ресурса Републике Српске, Агрознање , вол. 16, бр. 5, 645-653. **(2x100% = 2 бода)**

Основни међународни стандарди који дефинишу циљеве, приоритет, мјере и обавезе, како у очувању биолошке разноврсности, тако и у заштити генетичких ресура у сточарству, односно заштити аутохтоних раса домаћих животиња, садржани су у Глобалном акционом плану Свјетске разноврсности. Приступањем међународним конвенцијама, БиХ/РС се обавезала да ће се успоставити систем мјера којим ће се омогућити очување биолошке разноврсности и заштиту аутохтоних и угрожених раса домаћих животиња. Непостојање регистра аутохтоних раса са прецизним подацима о врсти, бројном стању и локацијама грла, онемогућава предузимање мјера заштите и спречавање нелегалног извоза, чиме се угрожава њихов опстанак. Законска регулатива која би регулисала инвентаризацију и заштиту генофонда још увијек не постоји, а у области генетичке разноврсности веома мали број научних и стручних радова посвећују пажњу о аутохтоним расама. Са аспекта очувања анималних генетичких ресурса потребно је у што краћем временском року предложити и усвојити Закон о генетичким ресурсима Републике Српске, као и измјене и допуне Закона о сточарству РС, те донијети програме и правилнике који су од кључне важности за управљање генетичким ресурсима у сточарству, а у складу са међународним стандардима.

Остале професионалне активности на Универзитету и ван Универзитета које доприносе повећању угледа Универзитета (члан 22/22), (2 бода), укупно 10 бодова

1. Технички секретар комбинованог студијског програма II циклуса академских студија Очување и одржива употреба генетичких ресурса (Одлука Вијећа комбинованог студијског програма број 28.01/14-4/19 од 20.11.2019.)

2. Замјеник руководиоца радне групе Животињски генетички ресурси (Одлука Научног вијећа Института за генетичке ресурсе број 22-944.6-3/18 од 25.10.2018.)
3. Положен стручни испит: ЈУ НУБ Републике Српске, Бања Лука, 2019.
4. Учешће на курсу Употреба програмске опреме COBISS3/Каталогизација-почетни курс, ЈУ НУБ Републике Српске, Бања Лука, 07.-11.10. 2019.
5. Учешће на курсу Употреба програмске опреме COBISS3/Преузимање записа и фонд, ЈУ НУБ Републике Српске, Бања Лука, 24.-26.09.2019.

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 12 бодова

Други кандидат

а) Основни биографски подаци:

Име (име оба родитеља) и презиме:	Божо (Стојан, Јања) Важић
Датум и мјесто рођења:	08.10.1962. год. Томиславград (Дувно)
Установе у којима је био запослен:	Пољопривредни факултет у Бањој Луци
Радна мјеста:	Сарадник, Наставник
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима:	-

б) Дипломе и звања:

Основне студије	
Назив институције:	Универзитет у Сарајеву
Звање:	Дипломирани инжењер пољопривреде
Мјесто и година завршетка:	Сарајево, 1988. год.
Просјечна оцјена из цијелог студија:	8,38
Постдипломске студије:	
Назив институције:	Универзитет у Новом Саду
Звање:	Магистар пољопривредних наука
Мјесто и година завршетка:	Нови Сад, 2002. год.
Наслов завршног рада:	Морфолошке и производне карактеристике дупског соја праменке у условима екстензивне исхране
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Сточарство
Просјечна оцјена:	9,50
Докторске студије/докторат:	
Назив институције:	Пољопривредни факултет у Бањој Луци

Мјесто и година одбране докторске дисертација:	Бања Лука, 2006. год.
Назив докторске дисертације:	Морфометријска и генетска карактеризација сојева праменке средње Босне
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Пољопривредне науке
Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање, година избора)	Пољопривредни факултет у Бањој Луци, асистент, 1994. год; Пољопривредни факултет у Бањој Луци, виши асистент, 2002. год.; Пољопривредни факултет у Бањој Луци, доцент, 2006. год.; Пољопривредни факултет у Бањој Луци, ванредни професор, 2012. год.; Пољопривредни факултет у Бањој Луци, редован професор, 2018. год.;

в) Научна/умјетничка дјелатност кандидата

Радови прије посљедњег избора/реизбора
(Навести све радове сврстане по категоријама из члана 19. или члана 20.)

Научна књига националног значаја (члан 19/6), (8 бодова)

1. Јовановић, Р., Важић, Б., Шарић, М.:Савремена исхрана коза за млеко, Пољопривредни факултет, Универзитет у Бањој Луци, 2012. (стр.515); (1x8 = 8 бодова)
2. Важић, Б., Миланка Дринић, Савић, Н.: Козарство, Пољпривредни факултет, Универзитет у Бањој Луци, 2016. (стр.439); (1x8 = 8 бодова)
3. Важић, Б., Тања Тркуља, Ербез, VI.: Објекти у говедарству, Универзитет у Бањој Луци, Пољопривреди факултет, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет, Бања Лука, (2018): (стр. 318); (1x8 = 8 бодова)

Оргинални научни рад у водећем научном часопису међународног значаја (члан 19/7), (12 бодова)

1.M. Drinic, A. Kralj, B. Vazic (2016): Effects of removing vitamins and trace minerals from finisher diets on production parameters, tibia strength and ash content in chicken bones. Animal Science Papers and Reports. Vol. 34. Aro. 3, pp. 2 79-292. (1x12=12 бодова)

2. Bozo Vazic, Biljana Rogic, Milanka Drinic, Novo Przulj (2017): Relationship between the genetic hemoglobin polymorphism, morphometry and fertility of Pramenka sheep breed from Central Bosnia. Genetika Belgrade. Vol. 49, No. 1 (2017); (0.75x12=9)

3. Rogić B., B. Važić, Đ. Sarajllć (2018): Breeding goals and selection effort in the breeding of Lipizzan horses in the stud farm Vučijak from 1946 to 2015. Genetika, Vol. 50, No. 1,253-259. (1x12=12 бодова)

Оргинални научни рад у научном часопису међународног значаја (члан 19/8) (10 бодова)

1. M. Cinkuiov, Z. Popovski, K. Porce, B. Tanaskovski, A. Hodzic, H. Bytyqi, H. Mehmeti, V. Margeta, R. Djedovic, A. Hoda, R. Trailovic, M. Brka, B. Markovic, B. Vazic, M. Vegara, I. Olsaker & J. Kantaoen: Genetic diversity and structure of the West Balkan Pramenka sheep types as revealed by microsatellite and mitochondrial DNA analysis. J. Anim. Breed. Genet 125 (2008). 417-426; (0,30x12 = 3,6 бодова)

2. Biljana Rogic. Lidija Tomic, B. Vazic, M. Jelic, S. Jovanovic and Mila Savic: Assessment of genetic diversity of Busa cattle from Bosnia and Herzegovina using micro satellite DNA markers. Arch. Biol. Sci. Belgrade, 63 (4), 1077-1085, 2011.; (0,30x12 = 3,6 бодова)

Оргинални научни рад у научном часопису националног значаја (члан 19/9), (6 бодова)

1. Биљана Рогић. Важић, Б., Мила Савић, Савић, Н., Марина Стаменковић-Радак: Ефективна величина популације буше и гатачког говечета: еколошки и молекуларни приступ. Агрознање, вол 14; 205-211; 2013; (0,5x6 = 3 бода)

2. Савић, Н., Миланка Дринић, Важић, Б., Биљана Рогић: Утицај различите величине оброка на карактеристике раста млађи дужичасте пастрмке (Oncorhynchus mykiss wal.). Journal of Agricultural Sciences, Vol. 58, No. 3, 2013; 185-193; (0,75x 6=4,5 бодова)

3. Važić, B., Biljana Rogić, Milanka Drinić, Savić, N.: Polymorphism of pramenka sheep hemoglobin in central Bosnia. Journal of Agriultural Sciences, Vol. 60, No. 3, 2015; 315-324; (0,75x6=4,5 бодова)

4. Važić, B., Sarajlić. D., Biljana Rogić: Morphometric characterization of the Lipizzaner horse breed in the Vučijak. Biotechnology in Animal Husbandry. 32 (2). p 219 - 227, Belgrade-Zemun 2016; (1x6 = 6 бодова)

5. Важић, Б., Биљана Рогић, Миланка Дринић, Савић, Н., Брка, М.: Морфометријска карактеризација и корелациони односи тјелесних мјера приворске праменке. Радови Пољопривредно-прехрамбеног факултета Универзитета у Сарајеву, год. LXI, број 66/2, 2016; (0,50x6=3 бода)

6. Erbez, M., Važić, B., BØE, K. E., RUUD, L., E.: Indoor climatic status during winter conditions in dairy herds in Bosnia and Herzegovina. Acta Agriculturae Slovenica, 108/2, 121-125, Ljubljana 2016; (0,75x6=4,5 бодова)

7. Važić, B., Biljana Rogić, Milanka Drinić, Savić, N.: Morphometric similarities and difefercnces between three genotype of pramenka sheep from central Bosnia. Biotechology in Animal Husbandry, 33 (3), p 291 - 298, Belgrade-Zemun, 2017; (0,75x6=4,5 бодова)

8. Važić, B., Biljana Rogić, Pihler, I.. Milanka Drinić, Savić. N.: Morphometric characterization and body measurement correlation in dubska pramneka sheep. Contemporary Agiculture. Vol. 66, No. 1 - 2, Pp. 38 - 43. Novi Sad, 2017; (0,50x6=3 бода)

9. Važić, B., Biljana Rogić, Milanka Drinić, Savić, N.: Morphometric measurements as part of the gcnetic characterization of indigenous strain kupreška pramenka. Biotechology in Animal Husbandry, 33 (1), p 55 - 64, Belgrade-Zemun, 2017; (0,75x6=4,5 бодова)

10. Вегара, М.., Важић, Б., Диздаревић, Ф., Муратовић, С, Хасковић, Е., Дурмић, А., Мухамедагић, С: Еенетски полиморфизам хемоглобина код дупског соја праменке. Савремена пољопривреда, бр, 3-4, стр. 59-62, Нови Сад, 2001.; (0,30x6 = 1,8 бодова)

11. Диздаревић, Ф., Муратовић, С, Важић, Б., Михамедагић, С, Бибер Алмира: Стање и перспективе развоја коњарства у Босни и Хсрцеговини. Савремена пољопривреда, бр. 3-4, стр. 305-307, Нови Сад, 2001.; (0,50x6 = 3 бода)

12. Диздаревић, Ф., Вегара, М., Хамамџић, М., Важић, Б., Адиловић, С: Екстеријерне и типолошке карактеристике коња на подручју цазилске крајине. Савремена пољопривреда, бр. 3-4 стр. 309-313, Нови Сад, 2001.; (0,50x6 = 3 бода)

13. Дринић Миланка, Важић, Б., Јовановић Р., Гламочић, Д.: Поређењс различитих енергетских система за предвиђањс еннргетских потреба у исхрани крава музара, Агрознање, бр. 2, стр. 34-43, Бања Лука, 2001.; (0,75x6 = 4,5 бодова)

14. Важић, Б., Миланка Дринић: Ниво Zn у сијену црвене дјетелине, жутог звјездана и луцерке са смеђе-долинског земљишта и улога у организму животиња. Агрознање, бр. 3, стр 1 73-183, Бања Лука, 2002.; (1x6 = 6 бодова)

15. Важић, Е., Миланка Дринић, Матаругић, Д., Марковић, З.: Производња млијека и садржај млијечне масти код оваца дупске праменке у музном периоду лактације. Агрознање, бр 2, стр. 246-258, Бања Лука, 2003.; (0,75x6 = 4,5 бодова)

16. Важић, Б., Касагић, Д., Миланка Дринић, Матаругић, Д.. Марковић, З.: Производња млијека код контролисаних стада сименталске расе говеда у

Републипи Српској. Агрознање, бр. 2, стр 107-114. Бања Лука, 2005.; (0,50х6 = 3 бода)

17. Важић, Б., Миланка Дринић, Матаругић. Д., Касагић, Д., Александра Шепа: Карактеристике производње млијека код сименталца, редхолштајна и норвешког говечета у сјеверном дијелу Републике Српске. Агрознање, бр. 4, стр. 21-29. Бања Лука, 2005.; (0,50х6 = 3 бода)

18. Vazic, B., Milanka Drinic, Krajinovic, M. Biljana Rogic: The blood urea in dairy cows depending on breeding location and nutrition. Contermporary agriculture/Savremena poljoprivreda. 59 (3¬4) 271-278, Novi Sad, 2010.; (0,75 х 6 = 4,5 бодова)

19. Биљана Рогић, Важић. Б., Јовановић. С, Марина Стаменковић-Радак, Мила Савнћ, Равић, И.: Испитивање варијабилности морфометријских карактеристика буше и гатачког говечета у циљу очувања аутохтоног генома. Вет. Гласник, вол. 65., бр. 1-2, стр. 61-69, Београд, 2011.; (0,3 х6 = 1,8 бодова)

20. Важић, Б., Миланка Дринић, Касагић, Д., Ербез, М, Краљ, А., Виљана Рогић: Морфометријске карактеристике гатачког говечета. Агрознање, вол. 8, бр. 3, стр. 53-60, Бања Лука, 2007.; (0,30х6 = 1,8 бодова)

21. Важић, Б,, Миланка Дринић, Касагић, Д., Биљана Рогић, Краљ, А.: Неке ренродуктивне карактерситике различитих генотипова говеда у Републици Српској. Агрознање, вол. 8, бр. 4., стр. 99-107, Бања Лука, 2007.; (0,50х6 = 3 бода)

22. Биљана Рогић, Важић, Б., Јовановић, С, Савић, Н., Равић, И.: Значајнији тјелесни индекси буше и гатачког говечета. Агрознање, вол. 12, бр. 2. Бања Лука, 2011.; (0,50х6 = 3 бода)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга, (члан 19/12), (6 бодова)

1. Крајиновић, М., Надаждин, М., Јовановић, Р., Ћипкулов Мирјана, Важић, Б.: Стање и могућности развоја сточарске производње у Ренублици Српској, Агрознање, бр. 2, стр 12-23, Бања Лука, 2001.; (0,50х6 = 3 бода)

2. Микавица, Д., Савић. Н., Важић, Б., Драгојла Вуковић: Резултати производње дужичасте пастрмке у кавезном систему ХЕ Бочац-Бања Лука. Савремена пољопривреда. бр. 3-4 стр. 401-404, Нови Сад, 2002.; (0,75х6 = 4,5 бодова)

3. Мићић, Н., Гордана Ђурић, Важић, Б.: Биометрика и експериментална статистнка. Агрознање, 10, бр. 3, стр. 3-16, Бања Лука, 2009.; (1х6 = 6 бодова)

Научни рад на научном скупу међународиог значаја, штампан у цјелини (члан 19/15),(5 бодова)

1. Vanja Jovović, Biljana Rogić, Važić, B., BØE. K. E., RUUD, L., E., Marić, A., Erbez, M.: Examination of ceratain parameters affecting dairy cows welfare in Bosnia and Herzegovina. Book of proceedings - Fifth International Scientific Agricultural Symposium „Agrosym 2014“ ; 854 - 858.Istočno Sarajevo, 2014; (0,3x5 = 1,5 бодова)

2. Sedić, E., Budimir. K., Brka, M, Ivanković, S., Važić, B., D'Ottavio, P.: Structure and dynamics of sheep systems in Bosnia and Herzegovina. Proceedings of the International Symposium on Animal Science 2014, Belgrade - Zemun, 2014.; (0,30x5 = 1,5 бодова)

3. Savić, N.. Biljana Rogić, Milanka Drinić. Vučić, G.. Važić, B., Kralj, A.: The influence of different nutrition levels on the growth characteristics and meat texture od the rainbow trout. VII International conference Water & Fish - Zbornik predavanja, 457 - 463. Beograd. 2015.; (0,30x5 = 1,5 бодова)

4. Milanka Drinić, Kralj, A., Savić, N., Važić, B.,: Effects of removing vitamines and trace minerals from chicken finisher diets on ASH content in the breast meat. Book of proceedings - Sixth International Scientific Agricultural Symposium „Agrosym 2015“, p. 1591 - 1596. Istočno Sarajevo, 2015; (0,75x5=3,75 бодова)

5. Marić, A., Važić, B., Regoda Maja, Erbez. M.: The size the farm and its influence at cleanliness of the cows and milk hygiene. Journal of animal science of Bosnia and Herzegovina – „Special issuse“ – Livestock housing conference 2015, 37-42, Teslić, 2015. (0,75x5=3,75 бодова)

6. Važić, B.,Batinić, V., Savić, N., Erbez. M.: Characteriscs of indoor microclimate status in goat barns in Bosnia and Herzegovina. Journal of animal science of Bosnia and Herzegovina – „Special issuse“ – Livestock housing conference 2015, 37-42, Teslić, 2015. (0,75x5=3,75 бодова)

7. Jovović, Vanja, Pandurević, Tatjana, Važić, B., Erbez. M.: Microclimate prameters and ventilation inside the barns in the lowland region Bosnia of Herzegovina. Journal of animal science of Bosnia and Herzegovina – „Special issuse“ – Livestock housing conference 2015, 37-42, Teslić, 2015. (0,75x5=3,75 бодова)

8. Erbez. M., Važić, B., Rogić, Biljana, Jovović, Vanja, Marić, A.: Effect of certain barn construction characteristics on indoor climate status in dairy barns in Bosnia and Herzegovina. Journal of animal science of Bosnia and Herzegovina – „Special issuse“ – Livestock housing conference 2015, 37-42, Teslić, 2015. (0,50x5=2,5 бода)

Научни рад на научном скуну међународног значаја, штампан у зборнику извода радова (члан 19/16), (3 бода)

1. Рогић, Б., Важић, Е., Јовановић, С, Стаменковић-Радак, М., Савић, М., Равић, И.: Морфометријске карактеристикс буше и гатачког говеда на подручју Херцеговине. Универзитет у Новом Саду - Пољопривредни факудтет - Дспартмент за сточарство,

Дсттартмент за ветеринарску медицину, Департмент за економику пољопривреде и социологију ссла, Симпозијум - Сточарство, ветсринарска мсдицина и економика у руралном развоју и производњи здравствено безбједне хране - са међународним учешћем, Зборник кратких еажетака, стр. 104, Дивчибаре, 2010.; (0,30x3 = 0,90 бодова)

2. Важић, Б., Дринић, М., Крајиновић, М., Рогић, Б.: Садржај уреје у крви млијечних крава зависно од локалитста и начина исхране. Универзитет у Новом Саду - Пољоггривредни факултет - Департмент за сточарство, Департмент за ветеринарску медицину, Департмент за екопомику пољопривреде и социологију села, Симпозијум - Сточарство. ветеринарска медицина и економика у руралном развоју и производњи здравствено безбједне хране - са мсђународним учешћем, Зборник кратких сажетака, стр. 108, Дивчибаре, 2010.; (0,75x3 = 2,25 бодова)

3. Дринић Миланка, Важић, Б., Савић, Н., Вегара, М., Краљ, А.: Безбједност хране за животиње. Петнаесто међународно научно-стручно савјетовање агронома Републике Српске - Пољопривреда и храна - изазови 21. вијека, Зборник сажетака, стр. 41. Требиње, 2010; (0,50x3 = 1,5 бодова)

4. Важић, Б., Савић, Н., Рогић Биљана, Марковић, З.: Морфометријске карактеристике оваца дупске, приворске и купрешке праменке. Петнаесто међународно научпо-стручно савјетовање агронома Ренублике Српске - Пољопривреда и храна - изазови 21. вијека, Зборник сажетака, стр. 119. Требиње, 2010; (0,50x3 = 1,5 бодова)

5. Рогић Биљана, Важић, Б., Јовановић, С, Савић, Н.: Значајнији тјелесни индекс буше и гатачког говеда. Шеснаесто међународно научно-стручно савјетовање агронома Републике Српске - Природни ресурси у функцији развоја пољопривреде и руралног подручја- Зборник сажетака, стр. 82, Требиње, 2011: (0,50x3 = 1,5 бодова)

6. Биљана Рогић, Важић, Б., Мила Савић, Савић, Н, Марина Стаменковић - Радак: Ефективна величина популације буше и гатачкот говечета, еколошки и молекуларни приступ. I међународни симпозијум и XVII научно-стручно савјетовање агронома Републике Српске. Зборник сажетака, стр.104, Требиње, 2012.; (0,50 x 3 = 1,5 бодова)

7. Biljana Rogić, Marina Stamenković-Radak, Mila Savić, Jelić, M., Važić, B.: Assessment of genetic diversity and differentation of Gatačko goveče and Buša breeds from Bosnia and Herzegovina using microsatellite DNA markers. The second symposium of population and evolutionary genetics - Satellite meeting: population studies of complex traits in medicine - Genetics, Ecology and Conservation, Beograd, 2013;(0,50x3 = 1,5 бодова)

8. Važić, B., Rogić Biljana, Drinić Milanka. Savić. N.: Level of glucose in the blood of Simmental cows. III international symposium and XIX scientific conference of agronomists of Republic of Srpska - Book of abstracts, Trebinje, 2014; (0,75x3 = 2,25 бодова)

9. Vesna Gantner, Maja Gregić, Važić; B.: The future of cattle breeding in light of climate change. 6th international symposium on agricultural sciences. AgroRes 2017 - Book of abstracts, p. 20, Banja Luka. 2017.; (0,50x3 = 1,5 бодова)

10. Vesna Gantner, Važić, B., Maja Gregić: The challenges of accession to European union. 7th international symposium on agric ultural sciences - AgroRes 2018 - Book of abstracts, p. 101. Banja Luka, 2018. (lx3 = 3 бода)

11. Рогић, Б., Важић, Б.: Примјена савремених метода оплемењивања у Млијечном говедарству. Књига анстраката VI симпозијума секције за оплемењивање организама и XI симпозијума Друштва селекционера и семснара. стр. 12. Врњачка Бања, 2018; (1x3 = 3 бода)

Научни рад на научном скупу нациопалног значаја, штампан у цјелини (члан 19/17), (2 бода)

1. Новаковић, Б., Важић, Б., Матаругић. Д., Савић, Н., Стојић, П., Станишић, Г.: Утицај заостајања постељице на појаву еструса и дужину сервис периода код крава холштајн расе. Зборник научних радова са XXXII савјстовања агронома, ветеринара. технолога и атроекономиста 2018, Вол. 24. бр. 3-4, стр. 25 - 31. Бео1рад, 2018.; (0,30x2=0,60 бодова)

Научни рад на скупу нацноналног значаја, штампан у зборнику извода радова (члан 19/18), (1 бод)

1. Дринић, М., Јовановић, Р., Важић, Б. 1998. Стрес, неизбјежан фактор савремене сточарске производње. Четврто савјетовање агронома Републике Српске, Зборник сажетека. Теслић 1998, стр.82 (1x1 =1 бод)

2. Дринић Миланка, Мирјанић, Г., Важић, Б.: Рентабилност това свиња различитим храннвима. Научно стручно савјетовање агронома Републике Српске међународног значаја, стр. 161, Теслић, 2001; (1x1 = 1 бод)

3. Мирјанић, Г., Дринић Миланка, Младеновић, М.. Важић, Б.: Стање и перспективе пчеларства у РС. I Научно стручно савјетовање агронома Републике Српске међународног значаја, стр. 170, Теслић, 2001; (0,75x1 = 0,75 бодова)

4. Важић, Б., Ербез, М., Касагић, Д., Краљ. А., Биљана Рогић: Морфометријске карактеристике гатачког говечета у источној Херцеговини. XII научно-стручно савјетовање агронома Реттублике Српске - Научна подршка развојној стратегији п. Републнке Српске, стр. 137, Теслић, 2007.; (0,50x1 = 0,5 бодова)

Реализован међународни научни пројекат у својству руководиоца пројекта (члан 19/19), (5 бодова)

1. Comparasion of lamb carcass and meat quality of breeds in Western Balkan and Norway achieving improved palalability, sale and reference for this position. Norwegian Goverment, Norwegian University of Life Science. Department for International Environment and Development Studies, (2011 - 2014), координатор (5 бодова)

2. Evaluation of cattle welfare and housing in Bosnia and Herzegovina and establishing a research/extension group in animal housing, welfare and behaviour, Norwegian Goverment, Norwegian University of Life Science. Department for International Environment and Development Studies, (2013 -2015), координатор, (5 бодова)

3. Unification and improving of selection of domestic animals in SEE, Norwegian Goverment, Norwegian University of Life Science, Department for international Environment and Development Studies, (2005), координатор (5 бодова)

4. Indentification and conversation of animal genetic resources in SEE, Norwegian Goverment, Norwegian University of Life Science, Department for International Environment and Development Studies, (2005). координатор (5 бодова)

5. Standardization of technology and chemikal, physical and microbiological quality characteristics of autochthonous whiten pickled (Travnički) and hard (Livanjski) chees i B&H, Norwegian Goverment, Norwegian University of Life Science, Department for International Environment and Development Studies, (2006 - 2009), координатор (5 бодова)

6. Reorientation of akademic education in agricultural in SE Europe - Curiculum development in animal breeding and animal husbandry, Norwegian Goverment, Norwegian University of Life Science, Department for International Environment and Development Studies, (2007), координатор (5 бодова)

7. Студиј Стратегија за потпуни развој пољопривредног-прехрамбеног сектора у БиХ — истраживање примарне анималне производње, Протокол о сарадњи између Италијапског експерименталног института. (2008 - 2009), координатор
(5 бодова)

Реализован национални научни пројекат у својству руководиоца пројекта (члан 19/21), (3 бода)

1. Генетичка карактеризаија липицанца ергеле Вучијак. Министарство науке и технологије у Влади Републике Сриске, (2012 - 2013). координипатор (3 бода)

2. Генетичка карактеризадија оплемењене гатачке буше (гатачког говечета), Министарство науке и технологије у Влади Ренублике Српске, (2007 - 2010), координатор (3 бода)

3. Утврђивање генетске дистанце између аутохтоне херцеговачке буше и оплемењеног гатачког говечета, Министарство науке и технологије у Влади Републике Српске, (2009), координатор (3 бода)

Радови послије последњег избора/реизбора

(Навести све радове, дати њихов кратак приказ и број бодава сврстаних по категоријама из члана 19. или члана 20.)

Оригинални научни рад у водећем научном часопису међународног значаја (члан 19/7),(12 бодова), укупно 18 бодова

1. Биљана Рогић, Божо Важић, Михајла Ћан, Марина Стаменковић Радак (2019). Genetic Diversity and Structure of Autochthonous Cattle Breeds from Bosnia and Herzegovina Based on Microsatellites. Genetika, Vol. 51, No 1, 335-345, 2019. ***(12x0,75%=9)***

Генотипизација 21 микросателита је урађена да би се процјенио генетички диверзитет и повезаноист гатачког говеда и буше. Укупно је генотипизирано 100 животиња подјељених у три групе: гатачко говече (ГГ), буша источне херцеговине (БЕХ) и буша запане херцеговине (BWH) buša zapadne Hercegovine (BWH). Одступање од Hardi-Vajnebergovog еквилибријума је забиљежено само за локус INRA35 и то у групи буше западне Херцеговине. Укупно је откривено 166 алела а просјечан број алела по локусу је био 7,9. Највиша добијена хетерозиготност (0,688) је забиљежена ког гатачког говеда а најнижа (0,634) код буше запане Херцеговине. Добијене вриједности Fst су показале статистички високо значајну генетичку диференцијацију између све три групе говеда: гатачког говечета и буше источне Херцеговине, гатачког говечета и буше западне Херцеговине, ка и између буше западне и буше источне Херцеговине. У овом раду је по први пут урађена генетичка карактеризација гатачког говечета и буше. Добијени резултати су од значаја за будуће програме очувања традиционалних раса говеда Босне и Херцеговине.

2. Божо Важић, Миланка Дринић, Драган Касагић, Сара Попадић, Биљана Рогић (2020). Metabolic profile of the blood of Simmental cows during a production cycle. Ветеринарски архив 90 (1). 11-18. 2020. ***(12x0,75%= 9)***

Циљ овога рада био је праћење метаболичког профила крви крава сименталске пасмине тијеком производног циклуса с два аспекта: по сезони (прољеће, љето, јесен и зима) и по фазама производње (1/3, 2/3, 3/3 лактације и сухостај). Краве су држане интензивно , на везу, и опскрбљене су комплетним оброцима који су се разликовали по саставу овисно о годишњим добима и стадијима производње. Узорци крви од 10 крава узимани су пунктирањем репне вене, четири пута тијеком

производног циклуса (зима, пролеће, лето и јесен) у одговарајућим производним фазама (1/3, 2/3, 3/3 лактације и сухостај). У крвном серуму крава одређиван је садржај Ca, P, Mg, глукозе, уреје, укупних бјеланчевина, укупног колестерола, AST – а, билирубина и хормона : тироксина (T4), тријодотиронина (T3) и кортизола. Резултати F-теста упућују на статистички високо знаковиту разлику (P<0,01) у садржају P, Mg, глукозе, уреје, колестерола и тироксина, овисно о сезони. Такође, статистички знаковита разлика (P<0,05) због утицаја сезоне утврђена је и у садржају AST – а и укупних бјеланчевина. Анализирани показатељи метаболичког профила крви, тестирани F-тестом, упућују на постојање статистички знаковите разлике (P<0,05) у садржају Mg, овисно о фази производње.

Оригинални научни рад у часопису националног значаја (члан 19/9), (6 бодова), укупно 21,6 бодова

1.Миљан Ербез, Божо Важић, Биљана Рогић, Knut Egil BØE, *Lars Erik Ruud* (2018). Cow Cleanliness in Dairy Herds With Tie Stall Systems in Bosnia and Herzegovina. Acta agriculturae Slovenica, 112/1, 11-17, Ljubljana, 2018 ***(6x0,50%=3)***

This study involved 70 tie stall dairy herds from all over Bosnia and Herzegovina. In each herd, trained observers scored the cleanliness (score 1= clean to score 4=very dirty) of 5 randomly chosen cows, total 350 cows, on 5 different body parts (rear, thigh, leg, udder and belly). Total cleanliness score was calculated by adding together the scores for the different body parts. The observers also recorded data on stall desing, flooring and use of bedding materials. The proportion of cows scored as dirty or very dirty (score 3 and 4) was 33.4%, 50.8%, 55.1%, 16% and 18.6% for the legs, thighs, rear, udder and belly respectively. 57.4% of the cows got a total cleanliness score >10. The mean total cleanliness score on herd level varied from 5.2 to 18.8. Tests of each stall desing variable showed thet tying system ($p < 0.05$), presence stall dividers ($p<0.05$) and manure system ($p<0.05$) had a significant effect on total cow cleanliness, the use of bedding material ($p<0.05$) and floor type ($p < 0.05$) had smaller effect. However, only the presence of stall dividers showed significant association to total cleanliness score in the full statistical model ($p < 0.05$).

2.Ивана Јожеф, Маја Грегић, Тина Бобић, Божо Важић, Весна Гантнер (2018) Determination of the Effect of Daily Production Level of Primiparous Holstein Cows on Response to Heat Stress Conditions (THI Threshold) in Eastern Croatia. Agro – knowledge Journal, vol. 19, no2, 89-97, Banjaluka, 2018. ***(6x0,50%=3)***

Циљ овога рада био је утврдити утицај нивоа дневне производње првотрлки Холштајн крава држаних на фармама млијечних крава у Источној Хрвтској на одговор на услове топлотног стреса (THI праг). У том циљу, анализирани су индивидуални дневни записи са подацима о амбијенталној температири и релативној влажности у шталама. Подаци су скупљени у оквиру редовних котрола млијечности 2006 до 2012. THI праг за дневни принос млијека је одређена анализом варијансе најмањих квадрата за сваку дефинисану THI вредност (од 68 до 72)

кориштењем статистичког програма PROC MIXED (SAS). Краве са ниском продукцијом су имале значајан пад на THI = 68, док је код високо продуктивних првотелки Холштајн крава први значајни пад производње млека уочен на THI= 69. Такође, износ пада дневене производње зависи од нивоа дневене производње карава (0.155-0.256 kg/дан код високо продуктивних; 0.319-0.460 kg/дан код ниско продуктивних). Може се закључити да одговор првотелки Холштај крава на фарми у Источној Хтватској на услове топлотног стреса зависи од нивоа њихове дневене производње.

3.Весна Гантнер, Божо Важић, Маја Грегић (2018) The Challenges of Accession to the Europewn Union. Agro-knowledge Journal, vol.19, no. 3, 221-231, Бањалука, 2018 **(6x100%=6)**

Република Хрватска поднијела је 21.2.2003. захтјев за приступањем Европској Унији (ЕУ), чиме је започео вишегодишњи процес припрема и преговора. У идућем раздобљу доноси се низ одлука које дефинирају структуру за преговоре о приступању, именују се судионици у преговорима, те се утврђују начела и стратешке одреднице преговора. Министарсво пољопривреде, рибарства и руралног развоја одређено је носитељем преговора за поглавље 11,12 те 13. Кључни преговарачки захтјеви РХ односили су се на утврђивање висине финанцијске омотнице за плаћања и одређивање производних квота. Цјелокупни процес приступних преговора завршен је на састанку Међувладине конференције о приступању Републике Хрватске Европској унији 30. липња 2011. затварањем три посљедња поглавља. Финансијска омотница за изравна плаћања у висини 373 милијуна еура годишње одређена је на темељу статистичких података о оствареној пољопривредној производњи и кориштењу ресурса у референтном раздобљу. Надаље, Хрватска је од 2014. године користила ЕУ прорачуна за рурални развој у износу од 333 милијуна еура из средстава ЕАФРД годишње којима се додатно прибрајају средства националног прорачуна (углавном у распону од 20-25%), овисно о мјери. У коначници, ЕУ и ЦАП дају правни оквир и финанцијске могућности, но хоће ли се и како исто користити, овиси о земљи чланици.

4.Весна Гантнер, Мирна Гавран, Драган Докић, Божо Важић, Маја Грегић, Тина Бобић (2019). The Effect of Breeding Region on Differences in Persistency of Heat Stress Effect in First Parity Simmentals. Agro – knowledge Journal, vol. 20, no 2, 75-83, Banjaluka, 2019 **(6x0,30%= 1,8)**

У циљу утврђивања утицаја регије узгоја на перзистенцију ефекта температурног стреса код првотелки сименталске пасмине анализирани су записи на контролни дан преузети од Хрватске пољопривредне агенције. Краве код којих је утврђен статистички значајан пад дневене количине млијека при дефинисаним вриједностима температурно-хумидног индекса THI (65, 70 и 75) укључене су у даља испитивања. Перзистенција утицаја температурног стреса, с обзиром на дневне карактеристике анализиране млијечности, дефинисана је као апсолутни пад у сукцесивним контролама млијечности (1. и 2.). Резултати овог истраживања

указују на значајну разлику у реакцији крава на температурни стрес у зависности од регије узгоја те осјетљивости грла на температурни стрес. Најизраженији те дуготрајни негативни утицаји температурног стреса утврђен је код крава узгајаних у источној Хрватској. Надаље, негативни утицај температурног стреса био је изражајнији и дуготрајнији код крава осјетљивијих на температурни стрес 8код температурног стреса при нижим вриједностима THI.

5. Биљана Рогић, Божо Важић, Ивица Равић (2019). Estimation of Phenotypic Variability of Body Measurements in Lipizzan Mares. Biotechology in Animal Husbandry, 35 (4), p 399-408, Belgrade-Zemun, 2019. **(6x100%=6)**

Циљ рада био је фенотипски опис родова липицанера ергеле Вучијак. Укупно је измјерена 31 кобила, а за сваку животињу је узето 28 телесних мера. Мерене кобиле су припадале следећим родовима: Сана (3), Липа (3), Брегава (3), Цремица (3), Укрина (3), Висла (2), Неретва (3), Плива (1), Дрина (2), Сутејеска (2), Ситница (1), Јања (2) и Сава. Урађена је проста анализа варијансе како би се утврдила разлика у телесним мерама између рогова. Такође је урађена корелација између 28 телесних мера. Ова студија открила је фенотипску уједначеност између рогова. Од 28 забележених мера утврђена је статистички значајна разлика само за дужину предње цеванице. Најдужу просечну дужину предње цеванице имале су кобиле рода Сана (24,67 cm), а најкраћу кобиле рода Брегава (19,00 cm). Коефицијент корелације се кретао од незнатно негативних до високо позитивних, односно од -0,465 до 0,779. Утврђена је и високо значајна повезаност са мерама висине , дужине и дубине код кобила. Облик тела кобиле је правоугаони, који је у складу са липицанерима из других ергела у Европи. Такође, истраживање је показало да су кобиле ергеле Вучијак мање од кобила са других ергела, што је у складу са одгајивачким циљевима.

6. Весна Гантнер, Мирна Гавран, Маја Грегић, Божо Важић, Ранко Гантнер, Клемен Поточник (2020). Variation in Milk Composition of Dairy Goats due to N-3 Unsaturated Fatty Acids Supplementation. Agro – knowledge Journal, vol. 21, no 1, 41-49, Banjaluka, 2020. **(6x0,30%= 1,8)**

Циљ овог истраживања био је утврдити учинак суплементације n-3 незасићених масних киселина (α линолне, еикозапентаенојске и доксохексенска) на састав млијека 8садржај млијечне масти и бјеланчевина) у млијечних коза. Надаље, анализирана је устрајаност овог учинка након раздобља суплементације. Истраживање је проведено на млијечним козама (алпске и санске пасмине)узгајани на фарми затвореног типа. Обзиром на раздобље покуса, узорковања млијека при мужи 8ујутру и навече) проведена су у раздобљу прије суплементације (BS), тијеком суплементације (S) те након суплементације (AS). Надаље, обзиром на додатак суплемената, животиње су насумично распоређене у контролну скупину (G-4) без суплемента те три тестне скупине (G-1; G-2; G-3) гдје је суплемент који садржи PUFA додаван у раздобљу од пет дана. Добивени резултати индицирају да додатак PUFA у оброк резултира промјеном састава млијека коза. Додатак α-

линолне довео је до пораста садржаја и млијечне масти и бјеланчевина. Надаље, додатак докозахексаеноичне и еикосапентаенске киселине у оброк коза резултирао је смањење садржаја млијечне масти, те повећањем садржаја бјеланчевина у млијеку. Утврђени трендови перзистирали су и након периода суплементације.

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини (члан 19/15), (5 бодова), укупно 8,75

1. Важић Б., Рогић Б., Попадић С.,Ђедовић Р. (2018). Metabolic Profile of the Blood of Simental Cattle Cows During a Production Cycle in an Extensive Breeding System. Proceedings of the International Symposium on Animal Science 2018 (ISAS), Belgrade-Zemun. **(5x0,75%=3,75)**

The aim of this paper is to look at the metabolic profile of the blood of cow of the Simental breed during a production czcle in the extensive breeding szstem, from two aspects: by season (spring, summer, autumn and winter) and by stages production (1/3, 2/3 3/3 lactation and dry period). The cows were kept in an extensive breeding system in tie-stall housing in winter, while in the spring, summer and autumn were on the pasture. Blood samples of 10 cows were taken four times during a production cycle (winter, spring, summer, and autumn) in the corresponding production stages (1/3, 2/3 3/3 lactation and dry period). It was taken by puncturing of the tail vein. The content of Ca, P, Mg glucose, urea, total proteins, total cholesterol, AST, bilirubin, and hormones: thyroxine (T4), triiodothyronine (T3) and cortistol were determined in blood serum of cows. The analyzed parameters of the metabolic blood profile, tested with the F – test, indicate that there is a high statistically significance ($p<0.01$) in Ca, P, glucose, thyroxine and cortistol content depending on the season. The obtined results of the F – test indicate the high level of statistically significance ($p<0.01$) only in the contents of cortisol, depending on production stages.

2. Сара Попадић, Биљана Рогић, Божо Важић (2019). The average relatedness coefficient in Lipizzan horse from state-owned stud Vučijak. Book of proceedings, VIII International symposium on agricultural sciences, AgroRes 2019, Banjaluka. **(5x100%=5)**

Ергела „Вучијак" је једина липицанска ергела у Босни и Херцеговини која је основана 1946. године. Данас ергела има 6 линија и 15 родова. Анализа педигреа је важан алат за идетификацију генетичке рсзноликости и промјена које се јављају из генерације у генерацију. Такође, педигре омогућава процјену структуре популације и нивое инбридинга, који су важни за затворене популације под високим селекционим притиском. Циљ овога рада је био да се на основу педигреа утврди коефицијент родбинства липицанца ергеле „Вучијак" ради бољег увида у кавлитет селекцијског рада. У раду су кориштени матични листови ергеле „Вучијак", као и „Матична књига липицанца ергеле Вучијак 1946-2007". Свака животиња за коју се имао потпун педигре уназад 5 генерација је даље кориштена у раду. Укупно је нализиран педигре 121 животиње и за сваку од њих је израчунат коефицијент родбинства. Просјечна вриједност коефицијента родбинства (Rxy) је износила

0,048 (4,8%). Коефицијент родбинства код кобила је био 0,052, а код пастува 0,041. Коефицијент родбинства код кобила ождребљених у периоду од 1997-2017 је износио 0,054,односно код пастува у првом периоду је био 0,038 а у другом 0,044. Т-тест је показао да разлике између кобила и пастува, односно између кобила и пастува појединих представника линија, односно родова, рађена простом анализом варијансе и рачунањем F, односно Duncan теста. Анализа варијансе је показала да постоји статистички значајна разлика у коефицијенту родбинства између појединих линија. На основу добијених резултата може се закључити да су линије Favory (0,023), односно род Ilova (0,0149), најмање оптерећени узгојем у сродству с једне стране, а линије Conversano (0,065) и Maestoso (0,067), и родови Visla (0,074) и Sava (0,080), највише оптерећени узгојем у сродству.

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова (члан 19/16), (3 бода) укупно 6,3 бодова

1.Vesna Gantner, Mirna Gavran, Maja Gregić, Božo Važić, Ranko Gantner, Klemen Potočnik ;THE VARIATION IN MILK COMPOSITION OF DAIRY GOATS DUE TO N-3 UNSATURATED FATTY ACIDS SUPPLEMENTATION; IX International Symposium on Agricultural Sciences AgroRes 2020 – Book of Abstracts **(3x0,30% =0,9 бодова)**

The objective of this research was to determine the effect of effect of addition of n-3 unsaturated fatty acids (α-linoleic, eicosapentaenoic and docosahexaenoic) in dairy goats' ration on milk composition (fat and protein content). Also, the persistence of the effect after supplementation was analysed. The research was conducted on dairy goats (Alpine and Saanen) bred at an indoor farm. Regarding the experimental period, the milk sampling at milking (morning and evening) was performed in the period before supplementation (BS), during supplementation (S), and after supplementation (AS). Accordingly, the added supplement, animals were randomly allocated into control group (G-4) with no added supplement and three test groups (G-1; G-2; G-3) where a supplement containing n-3 unsaturated fatty acid was added over a period of five days. The results of this research indicate that the addition of PUFA in goats' ration changes the milk composition. The supplementation of α-linoleic resulted in increase both, milk fat and protein content. Futheremore, the addition of eicosapentaenoic and docosahexaenoic resulted in decrease of fat but increase of protein content in milk. Observed trends also persisted after the supplementation period.

2. Bozo Vazic, Biljana Rogic, Milanka Drinic, Vesna Gantner, Slobodan Momic, Ivan Pihler ;FLEECE MASS AND PHYSICAL-MECHANICAL PROPERTIES OF WOOL OF DUPSKA SHEEP; IX International Symposium on Agricultural Sciences AgroRes 2020 – Book of Abstracts **(3x0,30% = 0,9 бодова)**

The aim of this study is to determine the actual weightof fleecein one-year shearing, length of fleece tuftsand physical-mechanical properties of woll: height and length of woll fiber, the ratio of length to height of wool fibers and fineness of wool fibers od dupska

pramenka sheep. The average weight of fleecewas 2,12 kg in shepp and 3.34 kg in rams. The length of the tuftswas 20.92 cm at the shoulder, 21.75 cm on the posteriorrib and 22.25 cm on the sheep, and 23.50 cm at the shoulder, 22.14 cm on the posterior rib and 23.64 am on the pelvis. The height and length of the wool fiber insheep were 21,97 cm and 22.85 cm at the shoulder, 22.38 cm and 23.10 cm on the posterior rib and 23.06 cm and 23.77 cm, respectively. The rams had the height and length of a woolen tuftsof 22.00 cm and 22.89 cm on the shoulder, 22.54 cm and 23.26 cm on the posterior rib and 22.61 cm and 23.40 cm on the pelvis. The average fineness of the wool fiberfor sheep was 43.08 μ and 45.43 μ for rams. Based on the measurement of the thickness of the woolen fiber, it has been established that the fleece in examined sheep consists of mixed fibers: axillary (over 45 μ) 51.64% in sheep and 54.91% in rams, transitional (30-45 μ) 28.76% in sheep, and 32,80% rams. The fluff fiber (10-30 μ) fleece was 19.83% in sheep and 12.98% in rams.

3. Bojana Rudić, Biljana Rogić, Aljoša Janjić, Božo Važić; THE GENERATION INTERVALS IN LIPIZZAN HORSE FROM STATE-OWNED STUD VUČIJAK; IX International Symposium on Agricultural Sciences AgroRes 2020 – Book of Abstracts **(3x0,75% = 2,25 бодова)**

The success of selection depends largely on genetic variability, selection intensity and generation intervals (GI). The aim of this work was to determine the generation intervals in Lipizzan horses from stud Vučijak using pedigree information, and based on in to determine selection intensity. Pedigree information from a total of 615 Lipizzan horse was used. In this study the total GI was calculated, as well as the generation intervals only for animals that are later included in the reproduction. In addition to the average values, the generation interval between: father-son, father-daughter, mother-son, and mother-daughter was also calculated. Results showed that there no significant differences in the GI between mares and stallions, as well as between mare families. The ANOVA showed that there are differences in GI between the stallion line. Obtained GI values indicate low selection intensity on the stud Vučijak.

4. Slađana Preradović, Biljana Rogić, Aljoša Janjić, Božo Važić; STUDBOOK FROM STATE-OWNED STUD VUČIJAK: ERRORS AND CORRECTIONS; IX International Symposium on Agricultural Sciences AgroRes 2020 – Book of Abstracts **(3x0,75% = 2,25 бодова)**

The Lipizzaner horse, as one of the oldest and most famous horse breeds in Europe. Originated as a result of a long and systematic selection. State-owned stud, primarily considering the breeding of elite genetic material of the Lipizzaner breed, are a national asset and heritage. The aim of this work was to detect and correct errors in the studbook. The goal is also to categorize the detected errors into groups according to the impact on the quality of the studbook. The five mare families was analyzed (Janja, Pliva, Lipa, Sitnica and Sutjeska). The pedigree information of the animals currently living on the stud were used for each mare families. A total of 21 animals was analyzed. All errors were categorized into 5 groups. The results showed that the most common errors in keeping the studbook are the lack of information abaout the place of birth of some

ancestors which are brought to the stud. Correction of studbook is a prerequisite for the membership of the stud Vucijak in a Lipizzaner International Federation (LIF). Work on corrections should continue for another mare families as well as line sires.

Реализован национални научни пројекат у својству сарадника на пројекту (члан 19/22), (1 бод)

1. Популационо-генетичка анализа липицанца кориштењем педигреа и молекуларних маркера (микросателити и SNP маркера)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 55,65 бод

г) Образовна дјелатност кандидата:

Образовна дјелатност прије последњег избора/реизбора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) сврстаних по категоријама из члана 21.)

Други облици међународне сарадње (конференције, скупови, радионице, едукације у иностранству) (члан 21/10) (3 бода)

1. Проф. др Божо Важић је имао едукацију 2005. године у Холандији на тему. Maximizing productivity through appropriate soil fertility4 (Максимизирање продуктивиости кроз одговарајућу плодност земЉШпта) у организацији United states agency for international development" коју је успјешно завршио, што доказује са добијеним Certificate. (3 бода)

Члан комисије за одбрану рада трећег циклуса (члан 21/12) (3 бода)

1. Биљана Рогић, (2011): Морфолошка, функционална и генетичка карактеризација гатачког говечета и буше на подручју Херцеговине. Универзитет у Београду. Биолошки факулхет; (3 бода)
2. Мирослав Лаловић, (2013): Проучавање утицаја система држања, расе и производне фазе на директне показатеље добробити млијечних крава, Универзитет у Источном Сарајеву, Пољопривредни факултет.

Члан комисије за одбрану рада другог циклуса (члан 21/12, 2 бода)

1.Бојана Бајагић, (2009): Примјена савремених лабораторијских метода у анализи сперме расплдних бикова. Универзитет у Бањој Луци; (2 бода)
2.Слободан Божановић. (2011): Утицај додатих киселина и пробиотика v храни на производне карактсристике прасади узраста 5-25 kg, Универзитет у Бањој Луци; (2 бода)
3. Диана Билић, (2013): Квалитет меда као индикатор животне средине; Универзитет у Бањој Луци; (2 бода)

4. Милан Бабић (2014): Утицај јесење прихране на морталитет пчела; Универзитет у Бањој Луци (2 бода)
5. Вања Јововић (2015): Анализа микроклиматских параметара у стајама за смјештај музних крава у Босни и Херцеговини, Универзитет у Источно Сарајеву (2 бода)
6. Славиша Блаженовић (2015): Ефикасност употребе пребиотика у исхрани на производне карактеристике пилића и садржај бактерија у фецесу, Универзитет у Бањој Луци (2 бода)

Менторство кандидата за степен другог циклуса (члан 21/13, 4 бода)

1. Богољуб Новаковић (2014): Утицај заостајања постељице на неке репродуктивне показатеље у крава; Универзитет у Бањој Луци (4 бода)
2. Слободан Момић (2014): Класификација, линеарне мјере, текстура и боја меса јагњећих трупова различитих генотипова; Универзитет у Бањој Луци (4 бода)
3. Ђорђе Сарајлић (2015): Морфометрија липицанца ергеле Вучијак; Универзитет у Бањој Луци (4 бода)
4. Александар Марић (2017): Оцјена хигијене музних крава на фармама са везаним системом држања; Универзитет у Бањој Луци (4 бода)

Менторство кандидата за степен првог циклуса (члан 21/18, 1 бода)

1. Душан Гајић. (2006): Особености производње млијека холштајна за стандардну лактацију у Лијевче пољу; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
2. Виолета Вајукић, (2006): Карактеристике производње млијека црно-белог и црвено-белог холштајна на подручју Општиие Градишка; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
3. Бојан Маран, (2006): Говедарска производња на подручју Општине Нови Град; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
4. Горан Станаревић, (2006): Карактеристике овчарске производње на подручју општине Рибник; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
5. Дубравка Бујић, (2007): Откуп млијека на подручју Општие Приједор; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
6. Велибор Смиљанић, (2007): Производне и репродуктиве карактеристике смеђег говечета у планинском дијелу Републике Српске; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
7. Дејан Врућинић, (2007): Карактеристике холштајна у Републици Српској; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
8. Веско Топић, (2007): Карактеристике сименталца у планинском дијелу Републике Сриске; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
9. Вељко Мандић, (2007): Стање и перспективе овчарске производње у општинама сјеверног дијела планине Влашић; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
10. Драгана Малеш (2007): Производња млијека различитих генотипова говеда на планинском подручју Републике Српске; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
11. Славиша Васић (2007): Откуп млијека на подручју Оштине Петрово; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)

12. Драгославка Божић, (2008): Стање и перспектива овчарске и говедарске производње на подручју Општине Теслић; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
13. Бојан Бундало (2008): Технологија овчарске производње на фарми „Мањача" 1997-2004. године; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
14. Александар Бајић. (2008): Квалитет млијека произведеног на подручју Општине Мркоњић Град; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
15. Ирена Милаковић, (2008): Достигнућа примјене молекуларие генетикс у сточарству; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
16. Ђорђе Сарајлић, (2009): Пројектовање и изградња фарме за музне краве; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
17. Оливера Лончар, (2010): Стање и перспективе говедарске производње на подручју општине Лакташи; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
18. Драган Бореновић, (2010): Начин муже и типови измузишта на фармама музних крава; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
19. Драган Врачар, (2010): НАССР систем у сточарској производњи; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
20. Драшко Ђукић, (2010): Системи вентилације на фармама; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
21. Сузана Ристић (2011): Морфолошке карактеристике буше и гахачког говеда са подручја Херцеговине; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
22. Јована Пријић (2013): Садржај глукозе у крви млијечних крава; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
23. Слађана Вујко (2013): Савремеки објскти за музне краве; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
24. Милан Зимоњић (2013): Преглед сточарства у Брчко дистрикту БиХ 2003 - 2012. године; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
25. Марко Лолић (2015): Препоруке Европске управе за сигурност хране за смјештај и добробит млијечних крава; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
26. Даворин Бумбар (2015): Микроклимат у објектима за смјештај коза; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
27. Ранко Дамјанић (2015): Хемијски састав млијека кроз годину откупљивања на подручју Општине Нови Град; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
28. Маријана Јурковић (2015): Квалитет млијека у систему организације откула млијека Мљекаре „Млијекопродукт" Д. О. О. Козарска Дубица; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
29. Коста Личинар (2015): Организација муже крава на фарми „Усорац"; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
30. Сара Попадић, (2016): Козарска производња и њене слецификности: Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
31. Дарко Миљановић (2016): Откуп млијека на подручју Добоја; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
32. Владимир Буразор (2016): Квалитет и количина откупљеиог млијека на подручју Републике Српске 2010-2015. год.; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
33. Јасна Каламанда (2016): Бројно стање домаћих животиња на територији Ошитине Котор Варош; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)

34. Наташа Раилић (2017): Откуп млијека на подручју Општине Прњавор; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)
35. Дејан Модић (2017): Производни системи овчарске производње у Републици Српској; Универзитет у Бањој Луци (1 бод)

Вредновање наставничких способности (члан 25)

Година	Назив предаста	Одјена
2009/10	Генетика и оплемењивање животиња	3.92
	Говедарство	3,90
	Овчарство и козарство	4,02
2011/12	Генетика и охшемењивање животиња	4,56
	Говедарство	4,41
	Овчарство и козарство	4.47
2012/13	Оплемењивање животиља	4,43
	Говедарство	4,13
	Овчарство и козарство	4,12
2013/14	Генетика	4,03
	Биолошке основе сточарске ироизводње	4,13
2014/15	Говедарство	3.69
	Овчарство и козарство	3,70
2015/16	Говедарство	4,23
	Овчарство и козарство	4,29
2016/17	Говедарство	4,61
	Овчарство и козарство	4,59
	Етологија и добробит животиња	5,00
2017/18	Биолошке основе сточарске производње	4,73
	Пројектовање у сточарској производњи	5,00
Просјечна оцјена		4.29

Образовна дјелатност послије последњег избора/реизбора
(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) и број бодова сврстаних по категоријама из члана 21.)

Менторство кандидата за завршни рад првог циклуса (члан 21/18) (1 бод), укупно 4 бода

1. Тамара Карлица (2018): Објекти за интензивно одгајивање оваца;

2. Стефана Рољић (2019): Стање говедарске производње у Републици Српској;
3. Којо Пикула (2021): Исхрана музних крава на фарми „Сименталац центар“;
4. Слађана Марковић (2021): Исхрана музних крава на фарми „Гвозденовић“.

Члан комисије за одбрану рада другог циклуса (члан 21/14), (2 бода), укупно 8 бодова

1. Дарко Станковић (2019): Пројектовање техничко-технолошких и економских параметара у овчарству/козарство, Универзитет у Бањој Луци;
2. Милутин Цвијановић (2020): Ембриотрансфер говеда, Универзитет у Бањој Луци
3. Никола Митраковић (2020): Поређење економских ефеката конвенционалног това јунади и това јунади у систему крава-теле, Универзитет у Бањој Луци
4. Бојана Рудић (2020): Генерацијски интервал у узгоју липицанаца ергеле Вучијак, Универзитет у Бањој Луци

Менторство кандидата за степен другог циклуса студије (члан 21/13), (4 бода), укупно 4 бода

1. Елмедина Бекташевић (2021): Производни системи у млијечном говедарству на подручју Унско – Санског кантона

Вредновање наставничких способности (члан 25), (10 бодова)

Година	Назив предаста	Оцјена
2018/2019	Биолошке основе сточарске производње	5,00
	Говедарство	5,00
	Овчарство и козарство	5,00
2019/2020	Пројектовање у сточарској производњи	4,55
	Биолошке основе сточарске производње - предавања	4,68
	Биолошке основе сточарске производње - вјежбе	4,86
2020/2021	Пројектовање у сточарској производњи - вјежбе	4,55
	Пројектовање у сточарској производњи - предавања	4,59
	Биолошке основе сточарске производње - вјежбе	5,00
	Биолошке основе сточарске производње - предавања	4,65
Просјечна оцјена		4,78

Укупно 10 бодова.
УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 26 бодова

д) Стручна дјелатност кандидата:

Стручна дјелатност кандидата прије посљедњег избора/реизбора
(Навести све активности сврстаних по категоријама из члана 22.)

Стручна књига издата од домаћег издавача (члан 22/2, 3 бода)

1. Ербез, М, Важић, Б., Рогић, Б., Ruud. L. E.. Тркуља, Т., Egil Boe. K., Јововић. В., Боројевић, Д.. Johansen, F. (2015): Препоруке за сточаре 2015 - Смјештај говеда. Универзитет у Бањој Луци; (0,30x3 = 0,90 бодова)
2. Poglavlje u knjizi Catalogue of west balkan pramenka sheep breed types dio Pramenka breed types of BiH (23-31) (0,50x3 = 1,5 бодова)

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецешијом) (члан 22/4, 2 бода)

1. Микавица. Д., Бојанић. В., Савић, Н., Важић. Б.: Производња еколошки исправног рибљег меса. Ecologica, бр. 4, стр. 126-128, Београд-Бања Лука, 1997. (0,75x2 = 1,5 бодова)
2. Крајиновић, М., Важић, Б., Матаругић, Д., Ковачевић, З., Стојановић, М., Мирјанић. Г.: Правии развоја сточарства Републике Српске. Агрознање. бр. 1. стр 117-134, Бања Јluка, 2004. (0,30x2 = 0,60 бодова)
3. Савић, Н.. Микавица. Д., Важић, Б., Исхрана, коефицијент конверзије и морталитег јединки дужичасте пастрмке (Oncorhynchus mykiss Wal.) у рибогојилишту Горњи Рибник-регија Бања Лука. Савремена пољопривреда, бр. 3-4 стр. 165-168, Нови Сад, 2003. (1x2 = 2 бода)

Рад у зборнику радова са међународног стручног скупа (члан 22/5,3 бода)

1. Диздаревић, Ф., Муратовић, С., Важић, Б., Вегара, М., Мухамедагић, С., Алмира Бибер: Horsebreeding and perspectives for its development in Bosnia and Herzegovina. Jubilee year book, str. 52-56. Skopje, 2002. (0,30x3 = 0,90 бодова)
2. Erbez. M.. Rogić Biljana. Ćurković, M., Kerpčarova, V.. Važić, B.: Tradični vyrobkv z ovčiho mleko v Bosne a Hercegovine. Sbornik referatu ze seminare s mezinarodni učasto. Brao. 2009.(0,50x3 = 1,5 бодова)
3. Rogić Biljana, Erbez, M., Važić, B.: Classification of sheep and lamb carcasses importance and current state in Republic of Srpska. Mendelova univerzite v Brne, Agronomicka fakulta - Animal breeding 2014. Sbomikz mezinarodni vedecke konference pořádane v ramci prezentace vyslcdku řešeni projektu IGA AF MENDELU TP 2/2013, p. 140- 145, Brno, 2014.; (1x3 = 3 бода)
4. Važić, B., Erbez, M. Rogić, B.. Drinić, M.: Vlasicky syr, autochtony ovci syr z Bosny a Hercegoviny. Mcndelova univcrzite v Brne. Agronomicka fakulta - Farmarska vyroba

syru a kysanych mlecnych vyrobku XIII 2016, Sbornik referatu ze seminar s mezinare učasti. p. 56 - 60. Brne, 2016.; (0,75x3 = 2,25 бодова)
5. Marić, A., Važić, B., Erbez, M., Regoda, R.: The influence of altitude on the subjective cow cleanliness and milk hygiene in Republic of Srpska. Mendelova univerzita v Bme, Agronomicka fakulta - Animal breeding 2016, Mezinarodni vedecka konlerence vznikla za podporv Ustavu ehovu a šlechteni zviral, p. 61- 66, Bme, 2016;(0,75x3 = 2,25 бодова)
6. Важић, Б., Буразор, В.. Мирјанић, Г., Сладојевић, Ж.: Анализа квалитете млијека откупљепог у Републици Српској (БиХ) од 2010. до 2015. годиие. Пољопривредни факултет Осијек, Зборник радова - 52. хрватски и 12. међународни симпозиј агронома, Дубровник, 2017.; (0,75x3 = 2,25 бодова)
7. Попадић, С., Рогић, Б., Ербез, М., Важић, Б.: Correlation of the metabolic blood profile indicators in the transition period of the Simmental cows in the intensive breeding system. Mendelova univerzita v Brne, Agronomicka fakulta – Animal breeding 2018, Brne, str. 72-83; (0,75x3 = 2,25 бодова)

Рад у зборнику радова са нанионалног стручног скупа (члан 22/6, 2 бода)

1. Микавица, Д., Бојанић. В., Недовић, Б., Савић. Н., Важић, Б., Вашко, Ж.: Производња конзумне калифорнијске пастрмке на локалитету Повелич-Велика Илова (Прњавор). Зборник реферата са стручног скупа - Унапређење пословања и развоја приватних пољопривредних имања у Републици Српској. Бања Лука. 1997. (0,75x2 = 1,5 бодова)

Реализован међународни стручни пројекату својству сарадника на пројекту (члан 22/10, 3 бода)

1. Extension Servis project. Bosnia and Herzegovina, (2000 - 2002), kordinator obuke (3 бода)

Стручна дјелатност кандидата (послије последњег избора/реизбора)
(Навести све активности и број бодова сврстаних по категоријама из члана 22.)

Рад у зборнику радова са међународног стучног скупа (члан 22/5), (2 бода)

1. Божо Важић, Сара Попадић, Биљана Рогић, Весна Гантнер (2019). Goat farming: stagnation and development on the territory of Bosnia and Herzegovina. VIII International symposium on agricultural sciences, AgroRes.2019, Banjaluka (2x0,75= 1,5 бодова)

Захваљујући великим природним способностима адаптације на услове држања и исхране, козе се данас успјешно гаје у свим дијеловима свијета, укључујући аридна, суптропска, тропска, планинска и равничарска подручја. Данас се у свијету гаји око 1 милијарде коза. Од осамдесетих година прошлог вијека до данашњих дана број коза у свијету се скоро удуплао. Као животињска врста успјешно подноси све системе производње. У Босни и Херцеговини непосредно пред долазак

Аустроугарске монархије гајило се око 1 500 000 коза, а непосредно пред почетак Другог свјетског рата око 500.000. Тенденција смањења броја козазабиљежена је у току Другог свјетског рата , а посебно послије рата и доношења закона којим је забрањено држање коза. Циљ овога рада јесте сагледавање стратегије развоја козарства у Босни и Херцеговини, које је пратило доношење законских рјешења и њиховој забрани држања. Према споменутим законским рјешењима забрањено је држањебалканске расе коза, али је дозвољено држање племенитих раса, посебно санске козе под одређеним условима. Данас у Босни и Херцеговини имамо између 50 000 и 60 000 коза, што је мали број ако се узме важност њених производа за људску исхрану.

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 1,5 БОДОВА

III. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико се на Конкурс пријавило више кандидата у Закључном мишљењу обавезно је навести ранг листу свих кандидата са назнаком броја освојених бодова, на основу које ће бити формулисан приједлог за избор

На конкурс за избор наставника за ужу научну област Очување генетичких ресурса пријавило се два кандидата др Јелена Никитовић и проф. др Божо Важић.

Након анализе достављене документације комисија је закључила да оба кандидата испуњава опште услове: кандидати су држављани Републике Српске – БиХ старији од 18 година, у радном су односу на Универзитету у Бањој Луци те нису били дужни доставити документацију у којој се доказује радна способност и да се против њих не води кривични поступак.

Увидом у достављену документацију испуњавања посебних услова конкурса, констатује се да су кандидати доставили конкурсом тражену документацију: овјерену фотокопију дипломе о стеченемо научном степену доктора пољопривредних наука; увјерење о просјечној оцјени оствареној на првом и другом циклусу студија; кратку биографију и библиографију са доказима резултата.

Достављена је одлука о избору у звање вишег асистента (из уже научне области Очување генетичких ресурса) и научно звање научни сарадник у области пољопривредне науке када је у питању кандидат др Јелена Никитовић.

Достављена је одлука о избору у звање редовног професора (ужа научна област Сточарство) када је у питању кандидат проф. др Божо Важић.

Законом прописани минимални услови за доцента су:

1) научни степен доктора наука у одговарајућој научној области

2) најмање три научна рада из области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом

3) показане наставничке способности.

Оба пријављена кандидата испуњавају Законом прописане минималне услове за избор доцента.

Др Јелена Никитовић запослена је на Универзитету у Бањој Луци од 2015. године као виши асистент за ужу научну област Очување генетичких ресурса. У звање истраживач-виши сарадник бирана је 2019. године на Институту за генетичке ресурсе. Стекла је звање доктора пољопривредних наука 20.07.2020.године. За научног сарадника у области пољопривредних наука изабрана је 08.02.2021.године Одлуком Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске. Др Јелена Никитовић је приложила потврду да је учествовала у извођењу вјежби на Комбинованом студијском програму Очување и одржива употреба генетичких ресурса. Провела је један мандат у звању вишег асистента из уже научне области Очување генетичких ресурса и испунила све услове за редовно напредовање. Др Јелена Никотовић објавила је три оригинална научна рада у научном часопису од међународног значаја, девет оргиналних научних радова у начуном часопису националног значаја, девет радова на научном скупу међународног значаја штампаних у цјелини, девет радова на скупу међународног значаја штампаних у зборнику извода радова и шест радова на научом скупу националног значаја штампаних у цјелини. Учесник је четири међународна пројекта. Координатор је два пројекта у категорији национално-научни пројекти. Сарадник је на пет национално-научних пројеката. Поред научних активности др Јелена Никитовић је и технички секретар Комбинованог студијског програма Очување и одржива употреба генетичких ресурса другог циклуса академских студија на којем и изводи вјежбе, те замјеник руководиоца радне групе Животињски генентички ресурси на Инситуту за генетичке ресурсе Универзитета.

На овај конкурс пријавио се и проф. др Божо Важић, редовни професор на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци. Проф. др Божо Важић је у

звању редовног професора од 27.09.2018 године (Одлука о избору) на ужој научној области Сточарство. Увидом у документацију достављену од стране проф. др Боже Важића утврђено је да су приложени и радови који су већ прилагани за претходне изборе у наставничка звања који су уредно наведени у Извјештају.

Проф. др Божо Важић од посљедњег избора у наставничко звање објавио је два ориганална научна рада у водећем часопису од међународног значаја, шест радова у часопису националног значаја, два рада на научном скупу међународног значаја штампаних у цјелини и четири рада на скупу међународног значаја штампаних у зборнику извода радова. Проф. др Божо Важић у периоду од посљедњег избора у наставничко звање био је сарадник на једном националном научном пројекту. Ментор је на четири завршна рада првог циклуса, члан је четири комисије за одбрану рада другог циклуса и ментор једном кандидату другог циклуса. Проф. др Божо Важић од посљедњег избора у наставничко звање има вредновање наставничких способности у висини од пуних десет бодова, уз констатацију да није било предмета из УНО Очување генетичких ресурса.

На основу укупне анализе резултата након последњег избора ранг листа кандидата је сљедећа:

1. **др Јелена Никитовић 154,95 бодова**

Категорија	**Бодови послије посљедњег избора**
Научна дјелатност	**133,95**
Образовна дјеланост	**9**
Стручна дјелатност	**12**
УКУПНО	**154,95**

2. **Проф. др Божо Важић 83,15 бодова**

Категорија	**Бодови послије посљедњег избора**
Научна дјелатност	**55,65**
Образовна дјеланост	**26**
Стручна дјелатност	**1,5**
УКУПНО	**83,15**

На основу укупне анализе и вредновања резултата, Комисија предлаже Наставно – научном вијећу Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци да се др Јелена Никитовић, виши асистент и научни сарадник, **изабере за наставника у звању доцента за ужу научну област Очување генетичких ресурса, те да се извјештај упути на даље поступање.**

У Бањој Луци и Источном Сарајеву,
23.04.2021. године

Потпис чланова комисије:

1. Доц. др Борут Босанчић, предсједник

2. Проф. др Грујица Вицо, члан

3. Доц. др Марина Антић, члан